

Nepriklausoma

Lietuva

4p(22)2828

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 18 (45-ti metai) 1985 GEGUŽĖS - MAY 2 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

ŠIEMET MŪŠŲ SAVAITRAŠTIS "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" MINI 45-TUOSIUS SAVO GYVAVIMO METUS!

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

PREZIDENTAS REAGAN'AS LANKYS BITBURG'O KAPINES

Prez. R. Reagan'as vyksta Europos balandžio 30 d. į 7-ųjų industrinių valstybių vadų suvažiavimą Bonnoje. Ta proga aplankys ir Bitburg'o kapines. Bitburge gyvena apie 11.000 amerikiečių, netoli JAV lėktuvų bazės.

Ypatingą triukšmą dėl kapinių lankymo pakėlė karo veteranai ir žydų grupės. Tikrumoje ten palaidota tarp kitų ir 49 buvę SS dalinių kareiviai. Aplankyti kapines būtų buvęs tik paprastas mandagumo gestas ir Bitburg'as jokių būdu nėra koks nors "nacių" miestas, kaip kai kuri spauda ir ekstremistų kairiųjų grupės bandė padaryti, isteriškai kiršindama žmones.

KANADOS MIN. PIRMININKAS VYKSTA Į BONNĄ

Brian Mulroney vyksta į 7 valstybių suvažiavimą V. Vokietijoje, Bonnos mieste. Jis žada kalbėti už pasaulio vargingiausias ir badaujančias šalis. Suvažiavime dalyvaus Kanada, JAV, Britanija, Prancūzija, V. Vokietija, Italija ir Japonija.

TEIS BUVUSIUS SUDANO VADUS

Iš Kairo pranešama, kad buvę aukštieji Sudano vyriausybės vadai, įskaitant ir nuverstą buv. prez. Nimeiry, bus apklausinėjami dėl įvykusio praeitais metais Etiopijos žydų išgabenimo lėktuvais per Sudaną į Izraelį. Izraelis rūpinasi gelbėti savo tautiečius nuo bado grėsmės.

SKAUTAI VYČIAI

Kaziuko Mugėje
Montrealyje 1985 m.

Iš kairės:

A. Kličius,
J. Piečaitis,

R. Otto,

J. Kibirkštis,

G. Vazalinskas,

V. Piečaitis,

kun. St. Kulbis,

Br. Niedvaras,

G. Nagys ir R. Verbyla

Nuotrauka R. Otto.

NUSIMINĖ RŪKORIAI

Balandžio mėn. 23 d. paskelbtame provinciniame Quebec'o biudžete nustebino mokesčių pakėlimas 25-kiais centais už 25-ųjų cigarečių pakelį.

Nudžiugino, kad panaikinti mokesčiai už paveldėjimus. Daugiau džiuginančių naujienų biudžete nėra...

Aišku, kad biudžetas sudarytas desperacijoje, nes apmokestinami net krūmų pirkėjai...

o Ernst ZUNDL Kanadoje, teismo sprendimu už rasinės neapykantos skleidimą, prarado Kanados pilietybę ir gavo paliėpimą grįžti į Vakarų Vokietiją. Kadangi jis pareiškė norą apeliuoti, turi teisę pasilikti Kanadoje, kol vyks apeliacijos procedūra. Praeitą savaitę Vakarų Vokietijos parlamentas išleido įstatymą, baudžiantį iki iki 2-ųjų metų kalėjimo už skleidimą paneigimų, kad holokaustas-nebuvo nacių vyriausybės vykdomas.

KOMISIJOS KULTŪRINĖS VEIKLOS SEMINARO PROGRAMA

TAI ĮVYKS 1985 m. GEGUŽĖS mėn. 24-25-26 d.d. Toronto, Nekaltai Pradėtosios Marijos Vienuolijos seselių Patalpose. 57 Sylvan Avenue.

Penktadienis, GEGUŽĖS 24-8 val. - Susipažinimo Vakaras, vėnas ir sūris, meninė programėlė;

Šeštadienis, GEGUŽĖS 25 - 9-9:30 val. r. - Registracija ir kava; 9:30-10 val. - Atidarymas ir sveikinimai; 10:10:50 - Įžanginė paskaita:

Kanados Kultūrinė Veikla: Vertybės ir Tikslai". Skaito Rasa Kuriene. Pertrauka -10.50-11 val. 11 val.-12 val. - Bendros Diskusijos "Brain Storming". Moderuoja Kazimieras Manglicas. 12-1:00 val. - Pietūs. 1-2:30 val. - Pirmoji Diskusinių Būrelių Sesija.

Notint prieiti prie konkrečių išvadų ir įjungti visus dalyvius į diskusijas, seminaro dalyviai pasiskirstys į diskusinius būrelius: iš savo pusės nagrinės kultūros vertybes, tikslus ir gaires. Būreliai yra sekantys: šeima-praveda Irena Lukoševičienė, co-pravedėja Vida Stanevičienė. Kultūriniai vienetai: praveda Dalia Viskontienė, co-pravedėja Genovaite Breichmanienė, Birutė Nagienė; Spauda, literatūra, menas: koordinatė Angelika Sungailienė. 2:30-2:45 - Pertrauka.

Antroji Diskusinių Būrelių Sesija. 2:45-4 val; 6 val. - Toronto GINTARO Jubiliejinis Koncertas Metro Toronto Convention Center- 255 Front St.W.

Sekmadienis, GEGUŽĖS 26- 10:15- Mišios Prisikėlimo Parapijoje 1011 College Street; 11:30-12:30 - Diskusinių Būrelių Santraukos. Moderuoja Kazimieras Manglicas; 12:30-12:50 - Uždaromoji paskaita: Žvilgsnis į Ateitį. Skaito kun.dr. Pranas Gaidas. 12:50-1:00 - UŽDARYMAS.

PRAŠOME IŠSIKIRPTI

VARDAS, PAVARDĖ
ADRESAS
PAŠTO KODAS ir TELEFONAS

Noriu užsiregistruoti į sekantį būrelį:

Šeima

Kultūriniai Vienetai

Spauda

Literatūra

Menas

Dalyvausiu Penktadienio Susipažinimo Vakare

Rezervuokite bilietus į GINTARO KONCERTĄ

Registracijos mokestis - \$10,-

GINTARO Koncerto bilietas - \$10,-

Čekius rašyti - KLB Kultūros Komisija

Registraciją siųsti - KLB Kultūros Komisija

40 Ferman Drive

Guelph, Ontario N1H 7E1

IKI GEGUŽĖS 17 d.

(Jeigu norite gauti bilietus į GINTARO KONCERTĄ, grąžinkite registraciją kuo greičiausiai)

KLB KULTŪROS KOMISIJOS VEIKLOS SANTRAUKA

Kultūros Komisiją sudaro: Rasa KURIENĖ- pirmininkė, dr. Judita ČUPLINSKIENĖ, Valteris DAUGINIS, Danguolė JUOZAPAVIČIUTĖ, Irena LUKOŠEVIČIENĖ, Kazimieras MANGLICAS, Angelika SUNGAILIENĖ, Muz. Dalia VISKONTIENĖ ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovė Nijolė VYTAITĖ. Kanados lietuvių kultūrinė veikla yra labai plati ir išsišakojusi. Didelis skaičius organizacijų, vienetų ir asmenų rūpinasi skirtingomis sritimis, puoselėdami ir išlaikydami lietuvių kultūros šakas: meną, dainą, muziką, šokį, kalbą ir tradicijas.

Kultūros Komisija stengiasi palaikyti ryšius su apylinkių valdybomis, kultūriniais vienetais ir skirtingų sričių specialistais ir žinovais; ji informuoja kitų kraštų kultūrines institucijas apie savo tikslus ir užmojus, kiek sąlygos leidžia, įsijungdama į pasaulinę lietuvių kultūrinę veiklą; Kultūros Komisija vykdo KLB Krašto Tarybos Suvažiavimų nutarimus, koordinuoja Kanados lietuvių kultūrinę veiklą, stengdamasi finansiniai ir idėjiniai padėti visoms kultūrinėms apraiškoms. Šioje santraukoje pristatome Kultūros Komisijos konkrečius darbus ir projektus.

Ilgalaikiai Projektai:

ĮSTEIGTI TORONTE KANADOS LIETUVIŲ ARCHYVĄ. Šiuo reikalu rūpinasi Danguolė Juozapavičiūtė ir jos specialiai sudaryta komisija. Archyvo klausimas yra gerokai įpusėjęs: aplankyti kiti archyvai ir užmegzti ryšiai su specialistais; sudarytas medžiagos rinkimo planas; susirašinėjama su apylinkių valdybomis, informuojama spauda; gauti pasižadėjimai dėl lėšų ir ieškoma atitinkama patalpa.

ĮŠLEISTI KANADOS LIETUVIŲ ISTORIJA:

Užmegzti ryšiai su lietuvių istorikais paruošti medžiagai rinkti planą. Šiam planui vykdyti bus artimai bendraujama su Kanados Lietuvių Jaunio Sąjunga ir pasi-naudojama Kanados valdžios finansine parama bei vasaros darbų projektais studentams.

ATSTOVAUTI LIETUVIUS Expo 86 Pasaulinėje Parodoje, Vancouveryje: siųsti Toronto ansamblį GINTARĄ ir Montrealio Tautodailės parodą VAIVORYKSTĘ į Vancouvery dalyvauti Expo 86. Šie vienetai aplankytų Vakarų Kanados apylinkes.

Atstovauti lietuvius 1986 CBC Etninių Chorų Konkurse: finansuoti kanadiečio lietuvių muziko-kompozitoriaus veiklą, kurį išpildytų Toronto VOLUNGES mišrus choras, CBC Dainos Konkurse.

Trumpalaikiai - kasmetiniai Projektai:

Kultūrininko- Visuomenininko premija: kasmet skiriama premija nusipelnusiam lietuviui kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje. Šią premiją yra gavę: režisiorė Elena Kudabienė, a.a. mokytojas Antanas Rinkūnas, a.a. KLB Krašto Valdybos pirmininkas Jonas R. Simanavičius, muz. Vaclovas Verikaitis.

Jaunimo premijos: penkios kasmetinės premijos skiriamos jaunimui tarp 16 ir 30 metų amžiaus, pasireiškusiame savo apylinkėje kultūrinėje veikloje, iškeliant Lietuvos vardą savųjų ir svetimųjų tarpe. Šias premijas stengiamasi skirti visose apylinkėse. Video juostelių įrašymas: Kultūros Komisija išrašo idomius kultūrinius pasirodymus į video-juosteles, kad juos įamžintų ir kad atitolumos, mažos lietuvių apylinkės galėtų jomis pasinaudoti. Skirtingų sričių seminarų ruošia: Kultūrinės Veiklos Seminaras yra pirmasis tokio pobūdžio įvykis šiai Kultūros Komisijai. Tikimasi suruošti daugiau tokių suvažiavimų, kursų, svarstybų skirtingose lietuvių kultūros srityse.

Savo veiklai Kultūros Komisija susilaukia lėšų pagrindinai iš KANADOS LIETUVIŲ FONDO ir paskirų mūsų lietuvių visuomenės finansinių institucijų. Tenka prašyti paramos iš valdžios specialioms projektams.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Kultūros Komisija

PRANEŠA ELTA:

NAUJA VLIK, o VALDYBA

Š. m. Balandžio 20 d. Chicagoje įvykusiame VLIK, o Tarybos posėdyje buvo patvirtinta tokia VLIK o Valdyba triju metu kadencijai: pirmininkas- dr. Kazys BOBĖLIS; pirmininko pavaduotojas- dr. D. Krivickas; ir Valdybos nariai: dr. Elena Fermanienė, O. Baršketytė, inž. L. Grinius Vytautas Jokūbaitis, dr. K. Jurgėla, dr. J. Stiklorius, dr. J. Stukas ir J. Vitėnas.

1985 m. GEGUŽĖS mėn. 24-25-26 d.d.

RUOŠIAMAS

KULTŪRINĖS VEIKLOS SEMINARAS

NEKALTO PRASIDĖJIMO SESELIŲ NAMUOSE

57 Sylvan Avenue, Toronto, Ont.

TIKSLAI:

nagrinėti lietuvių kultūros vertybes, pramatyti būdus kaip jų siekti ir nustatyti gaires lietuviškos kultūros vystymui.

KULTŪROS KOMISIJA KVIEČIA VISUS DALYVAUTI IR REGISTRUOTIS IŠ ANKSTO IKI GEGUŽĖS 12 D.

KREIPTIS:

Rasa KURIENĖ - 40 Ferman Dr. Guelph, Ont. N1H 7E1

TEL: (519)-837-0780

Judita ČUPLINSKAITĖ - 62 Burnside Rd. Toronto, Ont.

MGG 2M8

TEL: (416)-533-7425

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 18.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimu turinį redakcija arba leidykla neatsako.

PRANEŠA ELTA:

PABALTIEČIŲ TAIKOS IR LAISVĖS RYZTO ŽYGIS SKANDINAVIJOJE APIMA DU ĮVYKIUS:

I. Pabaltiečių Pasaulinės Santalkos (Pasaulio Estų Tarybos, Pasaulio Laisvų Latvių Federacijos ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto) ruošiamą SOVIETŲ SĄJUNGOS TEISMA už nusikaltimus prieš taiką, Pabaltijo valstybes ir žmogaus teises, kuris įvyks liepos 25-26 d.d. SAS Hotel Scandinavia, Kopenhagoje. Teismui vadovaus penki pasaulinio masto tarptautinės ir žmogaus teisių specialistai iš Anglijos, Austrijos, Prancūzijos, Vokietijos ir Švedijos. Jie apklausinės kiekvienos tautos liudininkus, tarptautinių organizacijų atstovus ir įvertins Pabaltiečių Pasaulinės Santalkos pristatytą dokumentaciją. Daugiau negu dvidešimt žinių agentūrų ir laikraščių pasižadėjo atsiųsti savo korespondentus šio teismo eigai sekti. Apie du šimtai tarptautinių korespondentų, kurie dirba Kopenhagoje, seka įvykių ruošą.

II. Pabaltiečių komiteto Stokholme ruošiamą IŠVYKĄ BALTIJOS JŪRA ir KULTŪRINI SĄSKRYDĮ STOKHOLME. Šiai išvykai pritaria ir ją lėšomis remia Pabaltiečių Pasaulinę Santalką sudarančios pabaltiečių centrinės atstovybės. Įvykis prasidės Kopenhagoje liepos 25 d. drauge su Sovietų Sąjungos Teismu. Tos pačios dienos vakarą dalyviai traukiniu keliaus į Stokholmą. Liepos 26 d. ryte jie laive įsijungs į aktyvią kultūrinę, politinę ir meninę programą. Laivas išplauks liepos 26 vakare pro Gotlando salą į pietryčius, siekdamas 56-ą lygiagrečių (Lietuvos pakraščius), o iš ten šiaurės į Helsinkį, kuriame sustos liepos 28 d. Iš Helsinkio bus grįžtama į Stokholmą, kuris bus pasiektas liepos 29 d. apie pietus. Liepos 30-31 d.d. išvykos dalyviai praleis gyvame kultūriniame sąskrydyje Stokholme. Dalyviai bus aprūpinti kelione traukiniu iš Kopenhagos, maistu ir nakvyne laive, nakvyne Stokholme, ir dalyvaus visuose įvykiuose Kopenhagoje, laive, Helsinkyje ir Stokholme.

Dalyvių skaičius abiejuose įvykiuose yra ribotas, nes jie vyksta pačiame turistinio sezono įkarštyje. Norintieji juose dalyvauti turėtų kuo greičiausiai registruotis ELTOS adresu. Apytikrė kelionės kaina iš Šiaurės Amerikos yra \$800. Pabaltiečių Taikos ir Laisvės išvykos (liepos 25-31 d.d.) kaina yra \$300, \$350, \$400. (pagal klasę). Kelione į Skandinaviją ir atgal pasirūpinama asmeniška; galimi ir grupiniai papiginimai per kelionių agentūrą.

Pabaltiečių Taikos ir Laisvės Ryzto žygio dalyviai turės progą susipažinti su pagrindiniais atbėgėliais iš Sovietų Sąjungos ir juos išgirsti. Jie veiks drauge su pasaulinio masto kultūrininkais ir politikais, santykiaus su svarbiausiais estų, latvių ir lietuvių išeivių darbuotojais bei jaunimo atstovais. Žygis bus įspūdingas, turiningas, svarbus ir gilių asmeniškų išgyvenimų pilnas politiškas įvykis!

PABALTIEČIŲ TAIKOS IR LAISVĖS RYZTO ŽYGIO REGISTRACIJOS/AUKOTOJO LAPAS (nereikalingą dalį prašome išbraukti)

Pavardė, Vardas	Pilietybė	Telefonas
-----------------	-----------	-----------

Adresas: Gatvė, (buto Nr.), miestas, valstija, pašto zona, valstybė.

- Siunčiu 1985 m. liepos 25-31 d.d. P.T. ir L.R. Išvykos Baltijos jūra ir kultūrinio sąskrydžio Kopenhaga-Helsinkis-Stokholmas registraciją su pilnu mokesčiu: US \$300.00 (turistinei kl.); \$350.00 (antrai kl.); \$400.00 (pirmai kl.). Čekių rašyti: "Baltic Peace and Freedom Cruise" vardu.
- Dalyvausiu Sovietų Sąjungos Teisme, Kopenhagoje, 1985 m. liepos 25-26 d.
- Dalyvausiu Sovietų Sąjungos Teisme ir Pabaltiečių kultūriniame sąskrydyje, bet nedalyvausiu liepos 25-29 išvykoje Baltijos jūra.
- Kelione ir apsistojimu Skandinavijoje pasirūpinsiu pats/pati.
- Kelionei norėčiau jungtis prie grupės: Liepos 24-27 d. Kopenhagoje; Liepos 28 d. Helsinkyje; Liepos 29-31 d. Stokholme.
- Siunčiu auką P.T. ir L.R. Žygiui paremti \$ _____ sumoje. Čekių rašyti: "Lithuanian National Foundation, Inc." vardu.
- Nurodytuose įvykiuose dalyvausiu savo atsakomybe ir nereikšiu jokių pretenzijų rengėjams virš jų pažadėtų sąlygų išpildymo.

Pilnas parašas

Data

REGISTRACIJOS – AUKOTOJO LAPĄ SIŪSTI: ELTA, 1611 CONNECTICUT AVE., N.W. SUITE 2, WASHINGTON, D.C. 20009 USA.

40 METŲ SUKAKTIES PROGA ŽYDAI PAMINĖJO „MIRTIES ŽYGI“

Vokiečiams okupavus Lenkiją, Auschwitz koncentracijos stovykloje gyveno apie 3 milijonai žydų tautybės piliečių. Išskirdami žydus iš viešojo gyvenimo, naciai tuojau juos suvarė į "getą", o vėliau įsteigė koncentracijos stovyklas. Viena iš tokių stovyklų buvo įkurta pietinėje Lenkijoje Oswiecim (Auschwitz) vietovėje. Auschwitz žydų koncentracijos stovykla išgarsėjo, nes joje dirbo dr. Joseph Mengelė, atlikdamas medicininius bandymus, norėdamas patobulinti arijų rasę, kad jos visi atstovai turėtų mėlynas akis ir būtų blondiniai...

Jo bandymus su žydų vaikais sutrukdė 1945 m. sausio 20 d. prie Auschwitz priartėjusi Raudonoji Armija. Ji, apsupusi Auschwitzą, išlaisvino iš koncentracijos stovyklos visus įnamius. Bet dr. J. Mengelė suskubo pabėgti ir pasislėpti.

Išlikę gyvi Auschwitz žydai, dabar ėmėsi iniciatyvos suorganizuoti 40 metų sukaktį ir suvažiuoti į Auschwitzą ją paminėti. Apsistoję gretimame miestelyje Birkenau, kuriame buvo pereinamoji stovykla, čia susitvarkę ir pasiūsoję geltonomis Dovydo žvaigždėmis, susikibę rankomis, nešini fakelais, plakatais ir dainuodami hebraiškas dainas, pradėjo žygiuoti į Auschwitzą. Prie buvusios koncentracijos stovyklos vartų žygiuojančius sutiko miestelio burmistras, juos pasveikindamas. Visiems suėjus į stovyklos kiemą ir susirinkus prie mūrinio barako, kuriame dr. J. Mengelė atlikdavo eksperimentinius bandymus, daugelis dalyvių apsiplėle ašaromis. Eva Kor, atvykusi iš JAV, Indijos valstijos, susijaudinusi tarė žodį, pareikšdama: – "Ar kas iš mūsų tikėjosi, kad teks pakartoti Mirties Žygį ir keliauti tais pačiais takais, kuriais daugelis buvusių mūsų bendro likimo draugų nuėjo į krematoriumo krosnį. Iš džiaugsmo pravirko mano širdis, kada išgirdau hebraiškas dainas... Bet ji sustingo, kai išvydo užrašą: "Arbeit Macht Frei"... Susirinku-

CANADA
HOUSE OF COMMONS

Lygybės Teisės

Kanados Teisių ir Laisvių Čarterio (Canadian Charter of Rights and Freedoms), sekcija 15, galiojanti nuo balandžio mėn. 17 d., 1985 m. garantuoja lygybę visiems kanadiečiams ir uždraudžia diskriminaciją.

Parlamento narių Komitetas dabar išklausys pranešimus ir svarstys kokie federaliniai įstatymai turėtų būti keičiami, kad užtikrintų lygybę.

Jeigu norite dalyvauti ar gauti daugiau informacijų, kreipkitės į: Clerk, Committee on Equality Rights, House of Commons, Ottawa, Ontario K1A 0A6 Tel.: (613) 996-1438

J. Patrick Boyer M.P.
Chairman
Pauline Browes M.P.
Co-Vice Chairman

Roger Clinch M.P.
Mary Collins M.P.
Sheila Finestone M.P.

Svend J. Robinson M.P.
Maurice Tremblay M.P.
Co-Vice Chairman

35-TOSIOS ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS DETROITE vyko š. m. balandžio 13-14 d. d. Jas vykdė Detroito LSK "KOVAS" per specialų organizacinį Komitetą, kuriam vadovauja Algis R u g i e n i u s, LSK "Kovo" pirmininkas.

Žaidynių programoje buvo ŠALFASS-gos Krepšinio, Tinklinio, Ledo Rūlio, Šachmatų ir Raketbolo /Racquetball/ pirmenybės.

Stokholmas.

sieji pradėjo šaukti: – "Mes kaltiname". Auschwitzo koncentracijos stovykloje žuvo 4-5 mil. žydų 1940-45 metų tarpe.

Ta pati Kor pasakoja, kad varant nakties metu iš Birkenau į Auschwitzą, jei kas išėdavo iš rikiuotės, tą naciai nušaudavo vietoje. Atvežtieji žydai traukiniais buvo pavedami dr. J. Mengelės nuožiūrai ir rėtas kuris nepateko į krematoriumo krosnį...

Žydai nutarė kreiptis jo sugavimui į Popiežių, kad jis panaudotų savo autoritetą ir paragintų 800 mil. katalikų, kad jie praneštų jo slapstymosi vietą. (Manoma, kad jis randasi Paragvajuje).

Jei Popiežius, vadovaudamasis humanistiniais sumetimais, imtųsi kokios nors akcijos, tai Lenkijoje sukeltų neigiamus atgarsius, nes jie ne tik nukentėjo nuo nacių, bet ir dabar tebekenčia nuo nacinių kolaborantų-komunistų.

Lenkijai 1939 m. kapituliavus, į Sovietinių komunistų rankas pateko daug lenkų kariškių, kurie Sovietinės Rusijos buvo išžudyti netoli Smolensko ir palaidoti masiniuose kapuose. Vokiečiai 1943 m. šiuos kapus atrado ir viešai paskelbė apie šį radinį. Komunistai išsigando pasaulio opinijos ir tuojau paneigė, kaltę suversdami vokiečiams. Buvo sudaryta tarptautinė Komisija kapų tyrinėjimui. Apklausinėti vietos gyventojai patvirtino, kad tikrai tai buvo sovietinių komunistų darbas. Tokios nuomonės priėjo ir ši Komisija. Kilus dideliems ginčams, vėl buvo sudaryta Komisija, kuri neabejotinai ištyrusi prie lavonų rastus dokumentus ir net laikraščių iškarpas nustatė, kad Lenkijos belaisvius išžudė Sovietų Sąjunga ir kapų užmaskavimui, tą vietą apšodino pušaitėmis. Kariai buvo sušaudyti tarp 1940 metų balandžio-gegužės mėn. Iš viso Katyno miškelyje rasta nužudytų 10.000 Lenkijos karių. Bet kaltininkas iki šios dienos oficialiai "nenustatytas"... Tokiu būdu, lenkų tauta irgi negali pamiršti jai padarytos skriaudos.

Šią vasarą ruošiamasi surengti Sovietų Sąjungos Tarptautinį Teismą už nusikaltimus žmoniškumui. Būtų labai svarbu, kad mūsų veiksniai sudarytų statistikos davinių suvestinę: kiek Sovietų Sąjunga yra išžudžiusi lietuvių. Aišku, tiksli statistika gal būtų sunku sudaryti, nes žudymas ir šiandieną tebetęsiamas.

Pasibaigus II-jam Pasauliniam Karui, žydai Vienoje, Austrijos sostinėje, įkūrė nusikaltėlių prieš žydų tautą ieškavimo įstaigą, kurios vedėju yra Simon Wiesenthal. Jis gimęs 1908 m., Lenkijoje baigęs inžinerijos studijas, norėjo būti architektu. Bet Hitleriui užėmus Lenkiją, kartu su tėvais buvo nacių areštuotas. Jam teko pereiti keletą koncentracijos stovyklų, pergyventi nacių žiaurumus ir kt. Nevilties apimtas, ruošėsi nusižudyti, bet buvo laiku suimtas. JAV armija jį užtikio Mauthausen koncentracijos stovykloje ir išvadavo. Jis tuojau įsitraukė į darbą prie JAV kariuomenės, padėdamas gaudyti nacius karo nusikaltėlius.

Ilgąs nemažai praktikos ir patirties, Izraelio valstybės remiamas, šį darbą tęsia toliau. Jo dėmesys daugiau šiuo metu nukrypęs į dr. Mengelės suradimą.

P. I N D R E I K A

Užuominos Apie Lietuvą Rusų Pogrindžio Spaudoje

Jau metų metai kaip išeiviją informuoja apie padėtį okupuotoje Lietuvoje mūsų spauda - Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika, "Aušra", "Tautos Kelias" ir kiti leidiniai. Esame privilegijuoti, ir galime tikrai didžiuotis, kad "Kronikai" pavyko taip ilgai išsilaikyti. Kitoms disidentų grupelėms likimas nebuvo taip atlaikus. Tiesą pasakius, ne daug ką ir esame girdėję apie jų veiklą.

Pernai PARYŽIJE pasirodė tačiau vienas toks Samizdato tekstų vertimų leidinys, pavadintas POŽEMINĖ UGNIS /Le feu souterrain/ vardu. Jon surinkta medžiaga yra pasirodžiusi rusų pagrindinio laikraščio - "Poľski", leisto laisvos darbininkų unijos /SMOT/ pastangomis, skiltyse. "Poľski", atsielt "Tyrimai" pradėjo eiti Maskvoje nuo 1978 m. birželio mėnesio. Iš viso pasirodė devyni numeriai. "Le feu souterrain" patalpino suimtųjų redakcinio kolektyvo narių nuotraukas. Tai visumoje jauni, kartais patrauklios išvaizdos žmonės, vyrai ir moterys, bet jų pavardės mums nepažįstamos: Vladimir Borisov, Vladimir Geršuni, Natalija Lesničenko, Aleksandr Skobov, Vladimir Skvirski, Lev Volochonski, Michail Zotov. Vieninteliu žinomą žmogum yra /berods dabar nukanantis/ lietuvių draugas Anatoli Marčenko, kurio liudijimus apie mirties stovyklas yra spausdinusi "Nepriklausoma Lietuva". Ir šiuo kartu jo "Laiškas Amerikós Darbininkams" yra pačiu įdomiausiu knygos tekstu. Šiaip "Poľski" savo linija skiriasi nuo lietuvių pagrindžio spaudos tuo, kad joje pabrėžiamas pritarimas lenkų "Solidarność" sąjūdžiui ir kad tikrybinės praktikos teisių gynība čia nustelbiama rūpinimasis paprastų žmonių gyvenimo sunkumais. Dažnai spausdinamos liaudies artimos ir buvusios kacininkams trubadūrų - VI. Visockio, A. Galičo, Pulat Okudžavos - eilės. Informacijos biuleteniuose būta ir įvykių kronikos. Taip, dviejose vietose, aptinkame korespondencijų iš Pabaltij

Sabotažai Pabaltijo Respublikose

Važiuojant iš Vilniaus į Rygą, pritrenkia didžiulis skirtumas, pastebimas tų dviejų miestų, esančių taip netoli vienas nuo kito, aprūpinime maisto produktais. Jei Vilniuje mitybos padėtis maždaug tame pačiame lygyje, kaip Maskvoje ar Leningrade, tai Rygoje ji yra katastrofiška. Latvijoje, kuri tradiciniai garsėjo geros rūšies pieno produktais, yra praktiškai neįmanoma nusipirkti šviežios grietinės; taip pat sunku gauti kitų pieno gaminių ir mėsos.

Kažkokie žmonės 1980 metais išjungė šaldymo sistemą šaldytuviniuose vagonuose ant atsarginių bėgių, kuriuose buvo mėsa, skirta Rusijos Federacinei Respublikai. Tėko tą atšaldytą mėsa bematant išparduoti čia pat Rygoje. Prieš dvejus metus panaši istorija buvo Kaune. Tenai prišvitino prie bėgių ištisus vagonus mėsos, skirtus išvežimui anapus Lietuvos sienų. Tiekimo skirtumai tarp Latvijos ir Lietuvos galbūt paaiškinami tuo, kad pastaroji yra arti Lenkijos ir Lenkijos įvykiai turi įtakos ir visuo - menės nusiteikimui.

Tenka pripažinti, kad sutrikimai, kuriuos iššaukia maisto produktų tiekimas pasireiškia ne vien Pabaltijo respublikose. Pavyzdžiui, 1980 metų vasarą Michalevsk-Uolski mieste, Irkutsko srityje, porceliano fabriko darbininkai neatėjo į darbą, nes nebuvo jiems atvežę kelias dienas į krautuves duonos. Valdžia sutvarkė tiekimą tą pačią dieną. Rusijoje, priešingai Pabaltijo respublikoms, turima problemų netgi su duonos pristatymu.

/Inf. biul. No 13, 1981 m. balandis /

Italų Stilium Streikai

1981 m. gruodžio mėn. 1-ąją dieną Vilniuje ir Kaune buvo išdalinta šimtai spausdintų proklamacijų. Jomis žmonės buvo raginami streikuoti lenkų darbininkų pavyzdžiu, kitaip sakant, eiti darban, bet nedirbti /italų stilium streikas/. Tą pačią dieną didelė minia jaunų žmonių susirinko prie Vykdomojo Miesto Komiteto patalpų.

Gaunamomis per paskutiniuosius 18 mėnesių informacijomis panašūs streikai vyko /ir tikriausiai tebevyksta/ Komi autonominės respublikos kasyklose ir Kuzbass'e. Jie iškyla tais laikotarpiais, kai būna ypatingai aštrūs maisto produktų trūkumai, ir, sprendžiant iš turimų informacijų, tai duria ir pašonę vietiniams pareigūnams, kad būtų akylesni ir patenkintų normalius angliakasių šeimų mitybos poreikius.

Vietinei valdžiai jokia nauda, kad tie baugstūs streikai išvirstų į atvirus streikus, ir kad žinios apie juos pasiektų Maskvą. Todėl tose vietovėse jie skuba pataisyti aprūpinimo padėtį, tarsi nebūtų pastebėję, kad yra kritęs darbo našumas. Ir kasyklos ėmė vėl veikti normaliai ligi sekančio jų vadovų išsiblašymo prieuolio.

/Inf. biul. No 26. 1981 m. gruodis, 1982 m. sausis /

/Paruošė K. P. /

LE FEU SOUTERRAIN. Recueil de textes du Samizdat d'U. R. S. S. /Bulletin d'Information du SMOT, revue Poľski. / Traduit du russe par I-330 et Horpyna. Paris, Edition "ad hoc", 1984.

SOVIETŲ PAŠTO VAGONUOSE

Pradžioje vertėtų galbūt man pasiaiškinti iš kur atsiradau. Mano tėvas buvo darbininkas. Iki 20 m. amžiaus jis gyveno ir dirbo Prancūzijoje. 1917 m. jis grįžo Rusijon. Įstojo bolševikų partijon ir bematant išjungė į Spalio revoliuciją. Po to tapo rašytoju ir aprašė žiaurų kapitalistų išnaudojimą knygoje "Paryžiaus Džiunglės". ... O šian - dein štai aš pats stoviu prieš jus, tapęs savo ruožtu, emigrantu.

Nūdien, kai užsieniečiai atvyksta į Sovietų Sąjungą, tai jiems parodo Maskvą, Leningradą ir visą eilę didelių miestų: pavyzdinių miestų, pavyzdinių fabričių ir pavyzdinių darbininkų. Man norisi šiandien atkreipti jūsų dėmesį į tų 1985. V. 2

darbininkų, kurių niekad nerodo užsieniečiams, darbo sąlygas: sakysim tų, kurie rūpinasi aukštos įtampos laidų, geležinkelio, dujotiekių, naftatiekių priežiūra ir darbininkų, dirbančių pašto vagonuose, būti. Kraštas milžiniškas, jame milijonai tos rūšies darbo žmonių. Man geriausiai pažįstamas darbas pašte, nes esu pats dirbęs tam tikrą laiką pašto vagonuose. Vadinasi, apie tuos, kurie darbuojasi pašto vagonuose, norėčiau ir kalbėti.

Aš dirbau pašto vagonuose kaip žurnalistas, idant geriau pažinčiau tų tarnautojų darbo sąlygas. Bet, net ir būdamas tokiu, dažnai pajusdavau norą viską trenkti ir iš - šokti iš einančio traukinio, - taip sąlygos ten sunkios. Atvira - nekant, aš nesuprasdavau, kaip galima ten ištvirti dirbant pastoviai. Pašto tarnautojai turi skirstyti paštą traukiniui važiuojant. Turi išdėlioti vokus į šimtus skyrelių. Tai darbas, kuris reikalauja ypatingos atydos. Brigados, kurioms pavestas laiškų skirstymas, paprastai susideda iš 3-jų žmonių. Jie keliauja drauge tris, keturias, o kartais ir 20 dienų. Jie turi tiek daug darbo, kad pamiega vos 2-4 valandas iš eilės, dalimis. Vidutiniai kelionės ten ir atgal trunka 4-5 dienas. Visumoje brigadą sudaro dvi moterys ir vienas vyras. Pašto vagonuose baisiai daug dulkių ne vien todėl, kad ventiliatoriai prasti (kadangi jie kelia baisų triukšmą, tarnautojai jų neįjungia), bet ir todėl, kad po pierius, kuri vartoja Sovietų Sąjungoje, yra labai blogos kokybės.

Kada ištraukia iš maišų vokus, kad būtų galima pasiskirstyti po dėžutes, vagonai prisipildo smulkių, pavojingų sveikatai, dulkių. Maždaug trečdalis šios kategorijos darbininkų suserga džiova po dešimties metų tokio darbo. Be to, yra draudžiama atidaryti vagonuose langus, nes prisi - bijoma, kad tarnautojai nepavogtų siuntinių ir neišmestų jų laukan, ir tada, kai traukinys važiuoja, ir kada jis sustoja stotyse.

Žodžiu, apsirdraudžiant, kad jie to nepadarėtų ar neiš - kultų stiklų, langus apkalta pynučiais lygiai taip, kaip kalinių vagonuose. Todėl, ypatingai linijose, kurios eina į pietus, temperatūra vagonuose pašoka iki 50 laipsnių Celsijaus. Be to, darbininkams tenka tuos siuntinius ir iškrauti, kai kuriose stotyse iki trijų tonų. Kadangi brigada susideda iš dviejų moterų ir vieno vyro, ir kadangi pastaro - sis būna jau tam tikro amžiaus arba invalidas, nes algos yra permažos jaunam, sveikam vyrui, - visa darbo našta krenta ant moterų pečių. Šiuo metu siuntiniai kartais sveria iki 40 kg. Moterys suserga visokiom darbo iššauktom ligom: trūkiu, moteriškom ligom, persiliejimais. ...

Idant traukiniai riedėtų greičiau, sutrumpinami sustojimai stotyse. Siuntinių iškrovimas ir pakrovimas baigiasi kartais traukiniui jau ėmus riedėti. Užtat labai dažnai pasitaiko, kad darbininkai papuola po ratais; aš esu buvęs tokių nelaimių liudininku. Ir nežiūrint to, visvien trumpinamas stabtelėjimų laikas.

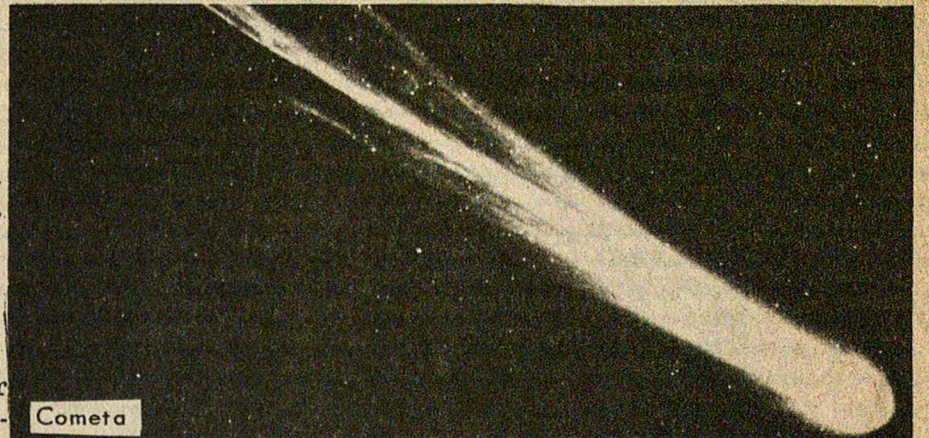
Yra itin įdomių suvaržymų potvarkiuose: sovietinių biurokratų logika visada reikalauja apsidausti šimtaprocentiniai nuo bet kokių nemalonių. Tai paaiškina kodėl, pav., draudžiama atidaryti langus. Taip pat dėl ko neleidžiama vyrui ir žmonai dirbti tame pačiame vagonė; tada rastųsi jiems proga susimokyti vogti. Dėl tos pačios priežasties neleidžiama moterims vienoms sudaryti brigados; moterys nepageidauja vyrų pašto vagonuose, nes dažniausiai ten pristato senius ar invalidus, o iš jų jokios naudos. Bet vyro buvimas absoliučiai privalomas, net jeigu jis ir invalidas. Todėl, kad biurokratai išitikinę, jog moterys, likusios vienos, daug lengviau susižino suokalbimui.

Idomu pažymėti, kaip partija rūpinasi žmonių reikalais nuo to laiko, kai ji valdžioje. Senojoje carų Rusijoje prieš Spalio revoliuciją, buvo dešimt kartų mažiau pašto istaigų, tačiau darbo grupės vagonuose sudarydavo penki žmonės, išimtinai vyrai. Be jų, kartu keliaudavo du žmonės, kurie turėjo specialią paskirtį iškrauti vagoną. Tos komandos niekada neišbūdavo kelyje ilgiau kaip 24 valandas. Išvykos viduryje komanda išlipdavo, ir ją pakeisdavo nauja; tada ji pailsėdavo ir išvažiuodavo vėlei, kai traukinys eidavo atgal. Bet įvyko didžioji Spalio revoliucija. Viena iš pirmųjų sovietų valdžios įsakų buvo draudimas moterims kilti siuntinius, sveriančius daugiau kaip 3 kilogramus. Bet 1930 m. laikmetyje įvyko didžioji stalinistinė industrializacija, padidėjo darbo jėgos paklausa, ir tada jau leido dirbti moterims pašto vagonuose ir eilėje kitų darbų. Paskui, 1932 m. sumažino, po to panaikino specialistų naudojimą važmai iškrauti. Buvo nuspręsta, kad tie krovėjai liks stotyse ir lauks traukinių, kad iškrautų siuntinius. Tuo manyta atpalaiduoti daug darbo jėgos; bent taip buvo aiškinama moterims. Bet netrukus tie krovikai dingo. Po kiek laiko buvo panaikintas darbas atskirom komandomis būtu sumažinta rizika, kad bus nuostolių iškrovimų metu. Šis papildomas apsidaudymas buvo ypatingai dažnu reiškinu Stalino laikais, kai bet koks transportas galėjo būti pripažintas itin pavojingu, galinčiu iššaukti baisių nemalonių. Tad įvedė brigadų, kurios važiuodavo į abu galus, sistemą. Tai tęsdavosi dvi, tris, keturias dienas ar daugiau, pagal nuotolį. Tačiau daugelis moterų, dirbančių pašto vagonuose buvo ištėkėjusios ir turėjo vaikų. Po Antrojo Pasaulio - nio Karo pritrūko vyrų ir prekių transportas įklimpo vietose. Intasi didinti leidžiamą pašto siuntiniams svorį, kad kiek palengvinus prekių vagonų padėtį. Ir šitaip siuntinių svoris pašoko iki 40 kilogramų. O, kaip sakiau, viso to darbo našta krenta išimtinai moterims. Prekiniai vagonai SSSR yra pilni visokių daiktų: ten yra baldų, šaldytuvų ir t. t., nes jei nėra tų daiktų viename mieste, žmonės juos perka kitame, ir jie keliauja per visą kraštą.

Toks būtų, stambiais bruožais sąlygų pašto vagonuose vaizdas. Yra ir kitų, neišsivaizduojamai sunkių profesijų, kurių žurnalistai nenori matyti. Aš esu bandęs, būdamas Sov. Sąjungoje apeiti cenzūrą prabildamas apie tuos darbus. Labiausiai man pavyko atskleisti tiesą pasakojime: "Pašto Vagonai". Bet šis pasakojimas užkėlė mane ant emigracijos bėgių. Du žurnalo "Maskva" ir leidyklos "Sovietinis Rašytojas" redakcijų nariai buvo atleisti iš pareigų už tai, kad leido spausdinti mano šį pasakojimą. Mane gi patį ap -

kaltino, kad aš apjuodinęs tarybinę tikrovę ir, kaip iš visko matėsi, mane įrašė juodąjan įtartinų autorių sąrašą. Po kito susikirtimo su cenzūra, man atėmė galimybes dirbti spaudoje. (Red. pabraukta).

Vertė K. P. Chronique des petites gens d'URSS. Actes du Colloque international sur la situation des travailleurs en URSS, Marseille, 8-9 nov. 1980. Paris, Ed. du Seuil, 1981.

KĄ MAŽVYDAS KALBĖJO APIE DANGAUS KŪNUS

Neįprastų dangaus kūnų - kometų pasirodymas yra ne - dažnas reiškinys. Taip pat ir saulės užtemimas, kuris žmonėse visais laikais sukelėavo nekasdieniškas nuotaikas: dažniausiai baimę ir įvairias paskalas, legendas, kurios nieko gero nepranašavo. Didesnius nuogastavimus sukelėavo pasirodanti kometos, kurias romėnai vadindavo uodeguotomis žvaigždėmis. Rudens metų spalį ir lapkričio mėn. - Lietuvos dangaus skliautą dažnai nušviesdavo meteoritų lietus. Kai kurie meteoritai nusidriekdavo per skliautą kaip kokie pagaikščiai, kuriuos žmonės laikydavo aitvarais ir jeigu spindėdavo raudona šviesa, tai žmonės sakydavo, kad jie neša iš ponų pavogę auksą. Nestebėtina, kad įvairūs pasakojimai apie keistus dangaus kūnus vyravo ir Martyno MAŽVYDO laikais. Jis, būdamas Ragainės klebonu, buvo giliai susirūpinęs netik religiniais reikalais, bet ir savo parapijiečių apšvietimu, kurie vokiečių kalbos gerai nesuprato. Todėl jis ėmėsi jiems ruošti lietuvių kalba tikybos vadovėlį vardu: "Catechismusa prasty Szadei. Makslas skaitima ir raschta" M. Mažvydo sudarytas katekizmas buvo pirmoji knyga išleista lietuvių kalba, kuri buvo pradėta spausdinti 1547 m. ir baigta tik 1548 m. Jis kreipėsi į lietuvininkus tarpe kitų pamokymų ir patarimų, patardamas: "Pameskite aitvarus, kaukus ir žemėpačius. ...", nes jos esančios ne žemiškos būtybės, bet nelabosios dvasios.

Dabar M. Mažvydo minėti "baubai" jau išstudijuoti astronomų ir gerai jiems pažįstami. 1973 m. kometą Kahoutek puikiai išstudijavo JAV astronautai, surinkę daug žinių apie kometos sudėtį. Kometos yra labai panašios į žvaigždes, tik jos turi ilgą uodegą. Visos kometos priklauso saulės sistemai, bet jos keliauja elipsės pavidalo orbitomis per tolimą erdvę. Prisiartinus prie saulės, jų uodegos apsišviečia nuo saulės spindulių ir ima blizgėti, sudarydamos žmonėms nepaprastą spūdį. Kometų keliai erdvėje nusidriekia milijonus kilometrų. Jos turi liemenį, kurį sudaro kietesnės sutrupėjusių žvaigždžių ar planetų dalelės. Kai kurių kometų diametras siekia irgi milijonus kilometrų. Daugelio kometų nuoga akimi negalime matyti. Astronomai jų priskaičiuoja tūkstančiais. Milžiniško dydžio yra surasta tik apie 12. Jų vyriausiaji yra Halley komet, kuri paskutinį kartą žemės artumoje buvo apsilankiusi 1911 m. Reguliariai ji pasirodo mums kas 76 metai, nes jos orbita yra tiksliai apskaičiuota; tad ji turėtų pasirodyti vėl 1986 m. balandžio 11 d. Jos kelią apskaičiavo britų astronomas Ed. Halley (1650-1742 m.). Halley kometos uodega 1910 m. buvo kludžiusi žemę, bet nieko blogo neatšitiko, nes ji susidariusi iš sušalusio gazo-amoniako, anglies dvideginio, metano ir kitų dujų. Smulkios kietos medžiagos dalelės yra sutrupėjusių dangaus kūnų liekanos. Kometos galvos blizgėjimą sukelia saulės spinduliai, kurie reflek - tuoja nuo jos galvoje esančių mineralų ar metalų.

Halley komet, laiko bėgyje buvo pasirodžiusi ne vieną kartą, sukelėdama žmonėse įvairiausias gandas apie pasaulio pabaigą ir panašiai. Ji buvo pasirodžiusi ir 240 m. pr. Kr. ir pranašystės apie visokias nelaimes išsilaikė ištisus šimtmečius iki pat 70 m. po Kr., kada romėnai išgriovė Jeruzalę ir ant jos pamatų įkūrė pagonišką miestą Aelią Capitoliną, o žydus, bausdami už sukilimą, išsklaidė po visą pasaulį. Tik Romos imperatorius Konstantinas Didysis 313 m. po Kr. suteikęs katalikų bažnyčiai laisvę ir su - lygines krikščionis su pagonimis, vėl pradėjo atstatyti Jeruzalę, puošdamas ją krikščioniškais paminklais. Pastatė ir didingą Šv. Karsto baziliką.

Iki XV a. astronomai laikėsi Ptolomėjaus sugalvotos teorijos, kad žemė yra visatos centras, ir visi dangaus kūnai keliauja aplink žemę. XV a. pabaigoje iškilus Lenkijos astronomui Mikalojui Kopernikui, o taip pat ir Galilei Galileo ištobulinus teleskopą, astronomijos mokslas pakrypo kita linkme, nes Ptolomėjaus teorija buvo sugriauta ir įrodyta, kad saulė yra visatos centras, apie kurią sukasi visos planetos ir kometos. Naujoji pažiūra buvo sukelusi astronomų tarpe tikrą revoliuciją. Vieni pritarė Koperniko teorijai, kiti ne. XV a. pasižymėjo įvairių idėjų gausumu, kurios spinduliavo ir į prie Baltijos jūros gyvenančias tautas ypač plintančios krikščionybės paveikslu, reformacijoms žiaurumais, Amerikos kontinento atradimu ir t. t.

Iš suabejojusių astronomų Koperniko teorija reikia pa - minėti Bahe-Tycho (1546-1601), kuriam priskiriamas saulės užtemimų apskaičiavimas. Jis, bestudijuodamas Ros - tock universitete, susiginčijo su vienu danų bajoračiu. Pagal tuometinę madą visi ginčai būdavo išsprendžiami dvikova. Jos metu danas kardu nukirto Bahe-Tycho nosies galą. Bet daktarai jį išgelbėjo nuo nepatogumų ir gėdos, padarydami nosies galą iš aukso ir sidabro. Matome, kad naujos idėjos, kaip Maironis sako, yra žaismas ne vaikui.

M. Mažvydas patarė, kad norint atsikratyti aitvaro ar kauko, reikia jam užduoti atlikti tokį darbą, kuris neįmanomas atlikti, pav., apdengti stogą agunos grūdais, i kiekvieną grūdą sukalant po tris vinis, arba iš smėlio nuvyti virvę. ...

P. INDREIKA

3 psl.

Pedagogas, vadovėlių autorius, visuomenininkas A. RINKŪNAS

PRISIMENANT a.a. ANTANĄ RINKŪNĄ

/1909.IV.15. – 1985.IV.30./

Kiekvienas žmogus gimsta. Kiekvienas miršta. Ne-mirtingųjų nėra žemės planetoje. ...

Velionis Antanas Rinkūnas buvo gimęs /kaip ir jo jaunesnis brolis Jonas/, Rusijoje, vaistininio Povilo Rinkūno ir jo žmonos mokytojos Elenos Banytės šeimoje. Tėvo vaistinė buvo Maskvoje, kuri per 1917 m. revoliuciją buvo sunaikinta, o iškankintas tėvas ten greitai ir mirė. Motina su dviem mažais vaikais grįžo į savo gimtinę Lietuvą. Čia jai teko pergyventi su vaikais sunkias dienas. Laimė, kad sūnūs buvo gabūs moksle. Juodu paaugę ir patys mokėsi, ir kitus mokė, uždarbiavo.

Velionis Antanas /vėliau ir Jonas/ baigė mokytojų seminariją, tapo pradžios mokyklos mokytoju. Antanas baigė 1928 m. Simono Daukanto vardo Mokytojų Seminariją Kaune. Mokytojo darbą pradėjo dirbti Būdvičio pradžios mokykloje, Vilkaviškio apskr. 1928 m. iki 1930 m. Iš ten pradėjo lankyti Vytauto Didžiojo Universitetą – humanitarinių mokslų fakultetą. Studijų sąlygos buvo sunkios, iki geležinkelio stotelės/ruožo Kybartai-Kaunas/ reikėjo 5 km. dviračiu važiuoti, pėsčiam eiti. Jis man pasakojo: "nusiipirkau arkli, tai jodavau į stotį; grįžęs vėlai vakare parjodavau. Tai ilgiau pamiegotavau. Dėdžių protekcijos neturėjau, tai Kaune labai sunku būdavo gauti mokytojo vietą..."

1930 m. A. Rinkūnas persikėlė į Kauną baigti universitetines studijas, pragyvendamas iš pamokų ir rašydamas mokykloms vadovėlius. Jis bendradarbiavo "Lietuvos Mokykloje" – pedagoginiame žurnale, "Naujojo Romuvo" ir kituose laikraščiuose.

Svarbiausia, parašė mokykloms vadovėlių ir išleido:

Nuo Inkų Karalijos Per Buvusių Vergų Miestą į Gražųjį Rio

Antanas Keblys

Pirmoji užplanuota aplankyti valstybė – Peru – su 18 mil. gyventojų: 35% – senųjų inkų palikuoniai, 55% maišyti ir tik 10% kreolų – ispanų kilmės, baltųjų tėvų susimaišiusių su vietiniais, jau čia gimę gyventojai ir faktiniai, valdančioji klasė.

Montrealis, Torontas, Lima – 4146 km. Reikėjo persėsti Toronte į didesnę lėktuvą, kuris tiesioginiai nudaugino Limon.

Skridimas nakties metu neteikia per daug malonumo. Nėra vaizdų akim paganyti, tik kur-ne-kur po debesų pro-peršas spinksi miestų ir miestelių šviesos. Tad tenka klausytis perduodamos muzikos ar žiūrėti ekrane rodomą filmą. Kurie gali – paskęsta sapnų karalijon, prieš tai užvalgę naktipiečius.

Iš snaudulio pabudina lėktuvo tarnautojai, ir jau laikas apsirausti su duodamom karštom drėgnom servetėlėm ir valgyti kanadiškus pusryčius, nes lėktuvas kanadiškas CP. Lauke jau aušrinė nedrąsiai pradeda rodytis dangaus pakraštys, neužilgo ir saulutė nusišypsos, ir, nors trumpai, prieš nusileidžiant bus proga pažūrėti į naują kraštą prie Pacifiko vandenyno.

Nusileidus Limoje ir praėjus formalumams – susiradau angliškai kalbantį taksistą, kad nuvežtų vienai dienai į viešbutį poilsui.

Lima – Peru sostinė su 5 mil. gyventojų. Gražus ir senas miestas, įkurtas 1535 metais. Daug apleistų vietų, ir trūkumas svaro. Yra ir labai gražių vietovių – gatvių ir parkų. Dar matosi papuošalai likę nuo Popiežiaus apsilankymo. Gal ilgėliau sustosiu aprašyti Limą, kai jį sugrįšiu.

Kitos dienos anksty rytą, dar tamsoje, vėlei aerodroman, skristi į savo kelionės tikslą, buvusią Inkų karalijos sostinę Cusco. Lima – Cusco 1100 km. Kelionė trunka apie 1 valandą laiko. Skrendant dienos metu, per lėktuvą langus gali prisižiūrėti nepamirštamų vaizdų. Kraštas labai kalnuotas, lyg krokodilo ketera. Matosi kalnai su amžinu sniegu candalleras Andes. Jie mane gąsdinančiai veikia. Čia jau naudojami peruviečių lėktuvai. Nusileidžiam Cusco 3,5 km. aukštumoje; todėl jau čia žmogus nebėgi skubėti ir visi eina pamažu. Ypatingai, kai tokioje aukštumoje atsiduri pirmą kartą. Gaudai orą, lyg žuvis, ištraukta iš vandens.

"Aukuras" – 1932 m., "Mūsų Kraštas" – 1933 m., "Gimtieji Laukai", "Kregždutės" – 1935 m., elementorių pradžios mokykloms. "Kregždutės" elementorius buvo išleistas su papildymais keliomis laidomis. Jas naudodavo Lietuvos mokykloms.

1934 m. A. Rinkūnas baigė Vytauto Didžiojo Universiteto humanitarinį fakultetą /lietuvų kalbos, literatūros ir pedagogikos skyrių/. Studijuodamas priklausė studentų "Romuva" korporacijai.

1934–1935 m. atliko karinę prievolę P. I. P. Karo Mokykloje; ją baigė, gaudamas ats. j. leitenanto laipsnį.

1935–1937 m. dirbo mokytojo darbą "Saulės" Mokytojų Seminarijoje. 1937–1938 m. dirbo Šilutės gimnazijoje ir vėliau Tauragės Mokytojų Seminarijoje. 1938–1941 m. Antanas Rinkūnas buvo Ukmergės Mokytojų Seminarijos inspektorium.

1941–1944 m. A. Rinkūnas buvo atkurtos Švenčionių Mokytojų Seminarijos direktoriumi.

1944 m. nusiūstas organizuoti Telšių Mokytojų Seminarijos bet ir čia, karo frontui priartėjus, teko trauktis į Vakarų Vokietiją. Kartu su žmona ir 1 metų dukrele, po ilgos vargingos kelionės, apsigyveno anglų zonoje Blomberg'o DP lietuvių stovykloje. Čia jis tapo UNRRA pareigūnu, Lietuvių Gimnazijos direktorium, dirbo ir kitose stovyklos vadovybės pareigose.

A. Rinkūnas su šeima atvyko į Toronto miestą, Kanadon 1948 m. Čia jis dirbo 8 metus mokyklos sargo darbu ir laisvalaikio mokėsi. Stiprus ir dvasioje ir kūnu /didelio ūgio, stambaus sudėjimo, virš 6 pėdų/, likimui nepasidavė, Lietuvos mokslo diplomų į krepšį neišmetė. Jis išmoko pakankamai gerai anglų kalbą lankydamas kursus, įstojo į Toronto Universitetą ir jį baigė, įsigydamas bakalauro laipsnį ir Master'io laipsnį pedagogikoje ir išlaikė egzaminus mokytojo teisėms Ontario provincijoje. Jis tuojuo gavo katalikų mokykloje mokytojo darbą; vėliau buvo vice-direktoriaus pareigose ir taip išdirbo iki pensijos amžiaus.

Netrukus šeimos ekonominė būklė pagrindinai pasikeitė. Žmona gavo raštinės darbą, duktė baigė universitetą ir įsigijo gimnazijos mokytojos teises /vėliau išteikėjo už dipl. mokytojo, dailininko R. Paulionio. Dabar juodu augina dvi dukreles/.

• A. Rinkūnas sukūrė šeimą su Juze Dambrauskaite, taip pat mokytoja 1938 m. Kaune.

A. Rinkūnas, kaip žurnalistas, vadovėlių autorius, visuomenės veikėjas, Lietuvių tautos tragiško likimo užjautėjas nesitenkino asmeniniais gerbūvio laimėjimais. Jam rūpėjo pasaulyje išblaškytų lietuvių švietimas, jaunimo lietuviškumas, spauda, lietuvių kalba, geras lietuvių vardas tarpe kitų tautų ateivių ir vietinių gyventojų. Jis jungėsi prie lietuvių spaudos darbuotojų Toronte. Buvo savaitraščio "Tėviškės Žiburių" ir spaustuves steigėjų tarpe, valdomųjų organų – valdybos narys, bendradarbis – korespondentas, kurį laiką "TŽ" viceredaktorius. Red. dr. A. Šapokai mirus, jis rašė straipsnius įvairiomis temomis ir į kitus laikraščius: "Nepriklausomą Lietuvą", "Draugą", "Darbininką", "Aidus" ir kt.

Vienas iš didžiausių A. Rinkūno darbų Kanadoje buvo išleidimas vadovėlio, nemokantie m s lietuviškai v a i k a m s /ir suaugusiems/. Knyga vadinasi "Ar kalbate lietuviškai?". Vadovėlis /anglų ir lietuvių kalbo-

mis/, priedo 3 pratimų sąsiuviniai, 1 knyga – vadovėlis mokytojams – paaiškinimai. Prie šių knygų yra įkalbėtos ir garsinės juostelės.

Iš šių knygų vadovėlių gali mokyti lietuvių kalbos – skaityti ir rašyti – namuose. Ypač naudinga ir praktiška tiems vaikams, šeimoms, kurie gyvena įvairiose vietovėse po vieną ar po kelias šeimas be lietuviškų mokyklų ar mokytojų.

Šios knygos išleistos 1979 m. Toronte. Kanados valdžia apmokėjo išleidimo išlaidas. Šių knygų autorius A. Rinkūnas yra išsiuntęs į daugelį pasaulio kraštų, kur gyvena lietuviai.

Apie 9 metus A. Rinkūnas išbuvo Toronto Aukštesniųjų Lituanistikos Kursų vedėju. Juos rėmė ir pripažino Toronto Education Board. Juos lankė 11.12.13 klasių gimnazistai. Baigusiems lituanistinius kursus, Švietimo Education Board juos užskaito, kaip mokomąjį Gimnazijos kurso dalyką. Šių kursų vedėjas ir mokytojai turi būti patvirtinti, turintieji licenziją. Prieš kelis metus tuos kursus lankė 76–60, dabar tik 30 mokinių. Šiuos kursus lanko ir kanadiečiai, mišrių šeimų vaikai, kurie mokomi specialiose klasėse.

Antanas Rinkūnas buvo aktyvus ir visuomeninėje veikloje. Ilgus metus ėjo įvairias vadovaujamas pareigas Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje /Švietimo vado-vas/, Kanados Lietuvių Bendruomenės /Švietimo vado-vas/, Tautos Fondo pareigūnas – VLIK'o atstovas. Jam teko dažnai važinėti į JAV LB-Vlik'o posėdžiams.

Jis priklausė Toronto Lietuvių Žurnalistų Sąjungai ir "Canadian Ethnic Journalists' and Writers' Club" klubui. Šios organizacijos jis buvo apdovanotas diplomu, kurį periskilmes "Toronto Press Club" jam įteikė švietimo ministeris. Jo parašytos knygos buvo spaudos parodoje su kitų tautų rašytojų veikalais.

Per aukščiausią paminėtas žurnalistų organizaciją iškilmes A. Rinkūnas asmeniškai įteikdavo knygas: "Lithuanians in Canada" ar "Genocide of Lithuania" – dr. J. Pajaujo, ir kt. /vieną skyrių "Lithuanians in Canada" jis yra pats suredagavęs/.

Šalia viso to, A. Rinkūnas buvo aktyvus ir buv. Šv. Jono lietuvių parapijos veikloje. Vėliau, persikėlus į Missisauga ir pastačius Anapilio vardo namus, salę, A. Rinkūnas išbuvo iki mirties Anapilio valdybos pirmininku. Sėkmingai vadovavo ir prieš mirtį man, kaip kaimynui, pasakė: "Anapilio skolos išmokėtos". Taipgi savo laiką pridedė ir prie Šv. Jono Kapinių reikalių, Kankinių bažnyčios statymo reikalų. Savaitėje ten lankydavosi po kelis kartus į posėdžius ir kt. reikalais /apie 15 km. nuo namų/. Taigi, Antanas virš 70% laisvalaikio aukėjo lietuvių veiklai.

Jau prieš kelis metus A. Rinkūnas pradėjo lankyti gydytojus ir tikrinti sveikatą ligoninėje. Š. m. kovo mėn. pabaigoje, pasijutęs silpnai, buvo nuvežtas į ligoninę ir ten gydytojui rado širdies priepuolio pėdsakus. Sveikata pagerėjo ir buvo parvežtas į namus. Naktį, kovo mėn. 29 d. ramiai atsigulė į savo lovą ir užmigo amžinu miegu. Dar nuvežtas greitosios pagalbos vidurnaktį į ligoninę, bet buvo konstatuota mirtis.

Velionio kūnas buvo pašarvotas Turner ir Porter Laidotuvijų Namuose Roncesvalles Ave. Kovo 31 buvo nuvežtas į Kankinių Parapijos bažnyčią ir vakare Anapilio salėje vyko velionio pagerbimas su specialia meine programa; buvo pasakytos 9 atsisveikinimo kalbos. Iškilmės vadovavo H. Stepaitytis. Balandžio 1 d. po pamaldų, palydėtas į Šv. Jono Lietuvių Kapines. Visose apeigose dalyvavo šimtai, pagerbdami taurų lietuvi.

Antanas Rinkūnas apleido šį pasaulį, paliko žmoną Juzę, dukrą Giedrę Paulionienę su vyru Rimu ir dukrelėmis, brolį Joną su šeima, kitus gimines, draugus, bet jo nuveiktieji darbai lietuvių tautai ilgai švies kelią į Lietuvą Tėvyne.

J. K A R K A

niečio vokiečio, tai ir tvarka ir švara gera. Kambariuose visur elektriniai pečiukai, nes vakarui atėjus – reikia šildyti, kitaip reiks kailinių. Antrame ir trečiame aukšte – kambariai iš vidurinio kiemo pasiekiami. Pats kiemas visas gautas stiklu. Kieme fontanai, gėlynas ir narveliuose visokių paukštelių. Čia išdėlioti staliukai, tai vieton lipus žemyn, čia galima užsisakyti norimo gėrimo, ar batos ir pabendrauti su kitais svečiais. Teko susipažinti su australiečių inžinierium ir jo bendrakeleiviu ir kartu lankyti su jais, peruviečių liaudies dainų ir muzikos koncertą. Teko susipažinti su iš Izraelio inžinierium ir jo žmona, ir kartu keliauti į Machu Picchu.

Machu Picchu atrastas tikrai 1962 m. amerikiečio. Keturis šimtmečius žmogaus koja čia nebuvo įkelta, ir ispanai, šių dienų peruviečių džiaugsmai, jo neužtikio. Į šią vietovę eina siauras traukinys, vienintelis Peru valstybėje, kuris nesivėlina. Dar prieš saulėtekį reikia į jį prisistatyti. Suradę savo vagoną, patogiai įsitaisome gana ilgai 4 valandų kelionei. Distancija virš 100 km. Traukinys eina tarp pukalnių, šone drumzlinos upės Urubamba, tekančios į Amazonę per daugelį uolose iškaltų tunelių. Traukinys eina iki Machu Picchu ir čia jau laukia maži turistiniai autobusiukai, kurie zigzaginiu keliu užveš apie 1 km. į kalno viršūnę. Važiuojant net baisu žiūrėti pro langą. Mažas šoferio neapsiskačiavimas ties posūkiu ir jau galėsi būti tikroje inkų karalijoje...

Užvažiuavus viršūnėn, yra nelabai didelė lyguma, kurioje randasi turistinis viešbutis su restoranu. Aikštelė autobusams ir platforma dairymuisi po didžiuosius kalnynus 2,5 km. aukštumo. Šone eina takelis į tuos didžiuosius griuvėsius išsimėčiusius kalnų plokštumoje. Pirmiausia – karalių rūmų griuvėsiai, toliau jų šventikų ir šone – paprastų darbininkų ir amatininkų trobesiai. Sienos tebėra, bet šiaudiniai stogai sutrūniję. Žiūri žmogus ir tebėsi, kaip jie galėjo be modernių įrankių nutašyti akmenis ir juos taip preciziškai suleisti be jokios kitos rišamosios medžiagos.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

RIMA ROPYTĖ. Gobelenas: Tolimieji Rytai.

PAMINĖTAS KALBININKAS

Pažymint žymaus kalbininko ir pedagogo Juozo Balčikonio gimimo 100-ąjį jubiliejų, Vilniaus Universitete buvo surengta mokslinė konferencija.

Ižanginį žodį pasakė Universiteto rektorius, akademikas J. Kubilius. Pranešimą apie Juozo Balčikonio gyvenimą padarė filologijos daktaras K. Ulvydas.

Juozas Balčikonis, kaip žinome, buvo ir geras vertėjas – išvertė visą eilę labai mėgiamų knygų Lietuvos nepriklausomybės laikais: Jules Verne "Kelionė aplink pasaulį per 80 dienų" (1921 m.), kurios antroji laida pasirodė 1937 m. Taip pat visas, galima sakyti, klasikinės pasakas: "Brolių Grimų Pasakas", "Anderseno Pasakas", "Hauffo Pasakas", "Perro Pasakas".

Jis suredagavo ir išleido Valančiaus raštus, 5 tomus J. Jablonskio raštus ir kt.

APIE GEDIMINĄ

Kai kurie istorikai teigia, kad puldamas kryžiuočių Bajorburgo pilį netoli Veliuonos, žuvo mūsų Didysis Kunigaikštis GEDIMINAS nuo kryžiuočių pirmą kartą pavartoto paraku šaunamo ginklo. Legenda sako, kad Gediminas Veliuonoje ir palaidotas, o ant jo kapo supiltas piliakalnis, vadinamas Gedimino kapu.

Kita legenda sako, kad Gediminas buvo laikomas pašarvotas ant kalno, kurį lietuviai iš gailėsčio supylė jo atminimui. Istorikai mano, kad ištisai viso piliakalnio niekada nepildavo, bet neneigia, kad Veliuona susijusi su Gedimynu. Tikroji palaidojimo vieta nežinoma.

1412 m. Vytautas pastatė Veliuonoje naują pilį. Manoma, kad ji stovėjusi ant Pilies kalno.

Veliuonos bažnyčia yra 17-19 a. Joje yra daug vertingų dailės darbų.

1941 m. paruošė ir išleido Lietuvių Kalbos Žodyno I-ąjį tomą ir 1947 m. II-ąjį tomą (prie šio buvo prikibusi sovietinė cenzūra ir okupantai privertė pakeisti daugelį jau išspausdintų lankytis).

Kaip pedagogas dirbo nuo 1913 m. Vilniaus privatinėje progimnazijoje pradėjęs, po nepriklausomybės atstatymo – Panevėžio Gimnazijoje, vėliau čia Mokytojų Seminarijos direktorius. Nuo 1924-1927 m. Lietuvos Universitete lietuvių kalbos docentas, iki 1931 m. filologijos fak. docentas. Nuo 1930-tųjų – Lietuvių Kalbos Žodyno redaktorius.

• BALANDŽIO 1 dieną Vilniuje buvo atidaryta tradicinė satyros ir jumoro paroda.

NAUJA DOKUMENTINĖ FILMA

"Estų Kalbos Pamoka" – taip pavadinta nauja dokumentinė filmas.

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO, IR JUMORO IR IŠMINTIES!

mentinė Lietuvos Kino Studijos filma, kaip rašoma, skirta tautų draugystės temai. Sunku įsivaizduoti, ką bendro turi estų kalba ir "tautų draugystė", taip atkakliai persama sovietinių rusų. Negi jie, susižavėję estų kalba, pradėjo jos mokytis, beminždiodami estų žemę, bevalgydami jų duoną? Jeigu taip būtų – šioji tokia draugystė ir būtų galima patikėti...

Scenarijaus autorius – Š. Kašauskas, režisorius H. Šablevičius ir operatorius K. Matuzevičius.

• RAŠYTOJŲ SĄJUNGA surengė atvirą susirinkimą tema "Literatūros procesas ir kritika". Ižanginį žodį tarė "Pergalės" žurnalo vyr. redaktorius J. Macėvičius.

Apie kritiką, kaip savarakišką literatūros proceso dalį, apie profesinį jai pasiruošimą, pasiekimus ir trūkumus diskusijose kalbėjo laikraščių ir žurnalo darbuotojai rašytojai, literatūros kritikai A. Drilinga, L. Gudaitis, S. Lipskis ir kiti.

Apie vertimus ir jaunųjų kritikų reikalus kalbėjo visą eilę darbuotojų: S. Sabonis, S. Žukas, K. Nastopka, A. Guščius, M. Martinaitis ir kt.

MIDUS

Midus yra senovės prūsų ir lietuvių tautinis gėrimas minimas liaudies dainose. Lietuvišką midų dar 9 a. mini keliautojas Vulfstanas. 1613 metais T. Makovskis Lietuvos žemėlapyje paaiškinimuose rašė: "Gėrimas iš medaus ir vandens, sumaišytas su vyšnių sultimis ir įvairiais kvapniais, iki 100 ir daugiau metų išlaikytas namuose, savo skoniu ir aromatu geresnis už žinomą Malvazijos vyną".

Ilgainiui midaus gamyba buvo primiršta. 1959 m. A. Sinkevičius pasiryžo atgaivinti senąjį lietuvių gėrimą. Štai išlikusių alaus darykloje, okupuojant. Pagal jo technologiją 1960 m. pradėta gaminti midų, 1967 m. buvo gautas patentas, o kiek vėliau A. Sinkevičius gavo patentą Anglijoje. Midus buvo nuvežtas parodose Poznanėje, Montrealyje, Londone ir Zagrebe.

KAIP SPALVOS VEIKIA Į MŪSŲ NUOTAIKĄ

Spalvos stipriai veikia į mūsų nuotaiką ir todėl galima kai kurias jų vartoti, kad pasijautume geriau. Knygoje "Spalvos ir asmenybė" ("Color and Personality") autorius dr. A. Kargere rašo:

"Būdami gerai jus veikiančių spalvų aplinkoje, arba dėvėdami tokių spalvų drabužius, galite sukelti sau energingesnę ir linksmesnę, arba ramesnę nuotaiką. Štai septynios spalvos, kurios pagerina savijautą:

RAUDONA: – darbingumo ir energijos spalva. Ji stimuliuoja ir pralinksmina. Jeigu jaučiatės prislėgti ar apatingę lietingą rytmetį – apsirenkite raudonai. Pasijusite guvesni ir jūs, ir tie, kurie į jus žiūri, – tvirtina dr. Kargere, apklausinęs būrį psichologų ir spalvų specialistų.

ROŽINĖ – yra švelniau veikianti, negu raudona. Ši spalva siejama su gera sveikata ir tos spalvos drabužiai sukelia įspūdį, kad jūs gerai jaučiatės.

ORANŽINĖ – pastiprina entuziazmą ir dažnai priduoja geros fizinės savijautos jausmą. Jeigu trūksta kiek entuziazmo ar savimi pasitikėjimo – dėvėtinai oranžinis megstinis ar kokia kita rūbo dalis.

GELTONA – stimuliuoja galvojimą ir yra smagi spalva. Puokštė geltonų gėlių ar keletas geltonų pagalvių ar dėvimas koks rūbas – priduoja jaukumo.

ŽALIA – gamtos spalva, veikia raminančiai į nervus; gydomoji spalva. Tinka naudoti kambariuose, kur norite atsipalaiduoti.

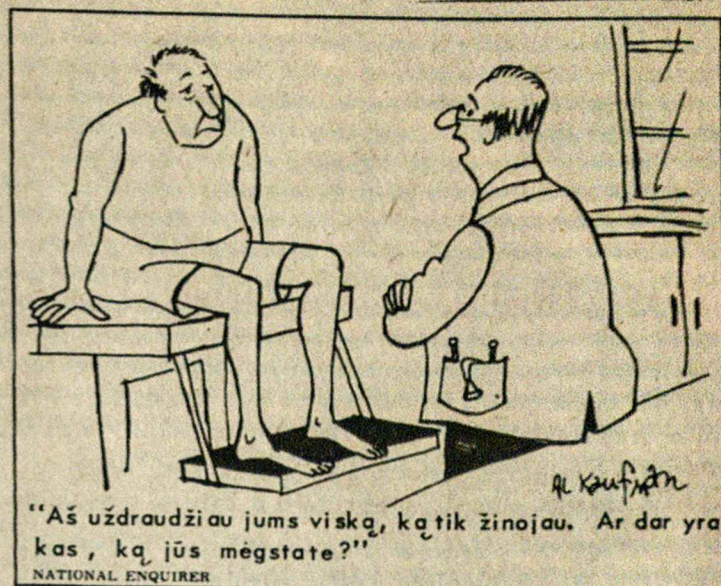
TURKŲ MĖLYNA (turquoise) – raminanti, malšinanti aktyvumą spalva. Jeigu esate susinervinę ar įsitempę – ši spalva padės jums nurimti. Taip pat patartina dėvėti šios spalvos rūbą karštomis dienomis, nes nejausite taip labai šilumos veikiant šiai spalvai.

MĖLYNA – labiausiai raminanti spalva, padeda užmigti ir sukelia patogumo ir saugumo jausmą. Jeigu blogai miegate, įsivaizduokite, kad viskas aplink jus mėlyna – pakelbės užmigti.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKIAIŠKŲ VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ – LIETUVIŠKAI!

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

KREIVI VEIDRODŽIAI

NUVAIRUOTOS DIENOS

Girtas vairuotojas atsidūrė teisme. Teisėjas pasižiūrėjo į jį ir sako: "Tamsta, atrodo, jau trečią kartą esi pakyestas į teismą už per greitą važiavimą."

"Teisingai, – pripažino nusikaltęs. – Gerai. Pažiūrėsim kaip greitai Tamsta galėsi atsidėti 30 dienų kalėjime."

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

- Atbėgo kaip aitvarą paįsžabojęs.
- Aukšti tavo namai kaip Veliuonos pilis.
- Balai esant, bus ir velnias.
- Graži, kaip saulės duktė.

MALTINIS

- 1 ir 1/2 svaro (750 gr.) maltos jautienos
- 1 ir 1/2 šaukštėlio druskos
- 1/4 šaukštėlio juodų pipirų
- 1 " garstyčių miltelių
- 1/4 " česnakinės druskos
- 1/8 " malto muskato
- 1/8 " džiovinto majorano
- 1/8 " " tymo
- 1/2 puodelio avių dribsnių
- 1 " pieno
- 1/2 " tarkuotų morkų
- 1/4 " smulkiai supjaustytos svogūno
- 1/4 " sukapotų salierų
- 2 plakti kiaušiniai

Įkaitinti krosnį iki 350 F. Ištepiti riebalais kepimo indą (8 ir 1/2 iš 4 ir 1/2, iš 2 ir 1/2 inčų dydžio). Visa sumaišius, sudėti į indą, uždengti su aliuminiu – jaus popierium ir kepti 40 minučių. Atidengus, kepti dar 20 minučių. Užtenka šiesiems.

PUPELĖS

- 2 pakeliai (10 unc. kiekvienas) šaldytų ankštinių žalių pupelių
- 6 riekelės lašinukų
- 2 šaukštai miltų
- 1 ir 1/3 puodelio skysčio (įskaitant vandenį, kuriame verdamos pupelės)
- 2 šaukštai balto acto
- 2 šaukštėliai cukraus
- 2 " garstyčių košės
- 1/2 " druskos
- 1/4 " juodų pipirų

Virti pupelės mažame vandens kiekyje apie 5 minutes. Nusunkti. Prie to vandens pripilti dar tiek, kad pasidarytų 1 ir 1/3 puodelio.

Pakepinti lašinukus, atvėsinti ir sutrupinti. Nusunkti, paliekant 2 šaukštus riebalų. Įmaišyti miltus. Nukėlus nuo ugnies, įmaišyti 1 ir 1/3 puodelio skysčio, actą, cukrų, garstyčias, druską ir pipirus. Pridėti pupelės ir gerai pašildyti. Apibarstyti sutru-

pintais lašinukais.

SPANGUOLIŲ PUDINGAS

- 2 puodeliai šviežių spanguolių, supjaustytų per pusę.
- 1/2 puodelio supjaustytų apelsinų žievelių
- 1/2 puodelio sukapotų migdolų (galima pakepti)
- 1/2 puodelio melaso
- 2 šaukštai smulkiai supjaustyto saldaininio imbiero (ginger)
- 1 šaukštą vanilijos ekstrakto
- 1/2 šaukštėlio citrinos ekstrakto
- 1/4 puodelio citrinos sunkos
- 1 suplaktas kiaušinis
- 1 ir 1/2 puodelio baltų miltų
- 1/2 šaukštėlio druskos
- 1 ir 1/2 šaukštėlio kepimo sodos
- Vanilijos užpilo

Ištepiti riebalais apvalią, su skylė viduryje kepimo formą. Visą gerai sumaišyti. Sudėti į formą ir uždengti aliuminijaus popierium.

Į gily indą pripilti verdančio vandens, kad siektų kepiimo formos viršų. Įdėti formą ant grotelių, kad nesiektų puodo dugno. Uždengus, šu - tinti garuose 2 valandas. Išėmus iš formos, supjaustyti gabalais ir duoti su vanilijos užpilu.

VANILIJOS UŽPILAS

- 1/2 puodelio cukraus
- 2 šaukštai krakmolo
- 2 puodeliai vandens
- 1/4 puodelio sviesto
- 2 šaukštėliai vanilijos ekstrakto.

Sumaišyti vidutinio dydžio puode cukrų ir krakmolą. Po truputį įmaišyti vandenį ir užvirinti maišant, kol sutirštės. Sumažinti ugnį ir pakaitinti 5 minutes.

Nuėmus nuo ugnies, įmaišyti sviestą ir vaniliją. Duoti karštą.

Parinko SMA LIŽĖ

AA CENTRINĖS:
Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ

ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ, SUSIRENKAMĖ KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 366-7770; Dainiui L.: 768-9606;
Jonui R.: 337-8637

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniam ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

9 % už 90 dienų term. indėl.
9½ % už 6 mėn. term. indėlius
10 % už 1 metų term. indėlius
10 % už 2 metų term. indėlius
10½ % už 3 metų term. indėlius
10 % už pensijų planą
9½ % už namų planą
8 % už specialią taup. s-tą
7½ % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asm. paskolas nuo 12 %
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11¼ %
2 metų 11¼ %
3 metų 12½ %
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų.. 10¾ %
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 43 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75 % įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santuopų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju a. draustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Lietpos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • TELEFONAI: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI – VIRŠ 25 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS: MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10–3 90 dienų term. indėlius .. 9 %
Antradieniais 10–3 180–185 d. term. ind. 9½ %
Trečiadieniais uždaryta Term. ind. 1 metų 10 %
Ketvirtadieniais 10–8 Term. ind. 2 metų 10 %
Penktadieniais 10–8 Term. ind. 3 metų 10½ %
Šeštadieniais 9–1 Pensijų s-tą 10 %
Sekmadieniais 9–12:30 Spec. taup. s-tą 8 %
Taupomųjų s-tą 7½ %
Depozitų-čekių s-tą ... 6 %

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 12 %
Mortgičius nuo .. 10¼% – 12½%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9:30 v.r. – 1 p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiamie narių gyvybės pagal santuopų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS – NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

„NL“ ELEKTRONINĖS MAŠINĖLĖS VAJUS

MALONŲS „NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ SKAITYTOJAI
IR RĖMĖJAI, –

Praeityje ne vieną kartą buvo kreiptasi į Jus šio laikraščio reikalais, ir visuomet buvo rastas bendrų laikraščio reikalų supratimas bei parama.

Todėl ir šią kartą vėl drįstame kreiptis į jus „NL“ opiu reikalu, išlaikant tolimesnę laikraščio egzistenciją.

Bet kokiam darbu atlikti yra reikalinga turėti priemonės – įrankiai. Jau ne kartą esate pastebėję „NL“ laikraščio puslapiuose esančių raidžių įvairius nelygumus, bei jų netinkamumą. Turimos laikraščio tekstui specialios rinkimo mašinėlės per 15–20 metų baigia susidėvėti. Jos dažnai genda, o jų laikini patalysmai kas metai kainuoja vis didesnes sumas.

Žvelgdami į laikraščio ateitį, „Nepriklausomos Lietuvos“ Valdyba, tikėdama ankstyvesniais „NL“ skaitytojų pritarimais bei parama, nutarė įsigyti reikiamą pagrinimą, specialią laikraščio tekstus rašyti elektroninę mašinėlę, kuri kainuoja apie 3.500 dolerių.

TUO REIKALU „NL“ VALDYBA SKELBIA RAŠOMOSIOS MAŠINĖLĖS ĮSIGIJIMO VAIJŲ ir kreipiasi į visus „NL“ skaitytojus bei visus lietuviškas institucijas, pagal galimybę prisidėti pinigine auka ir paremti rašomosios mašinėlės įsigijimą. Visi aukotojai bus skelbiami spaudoje.

Tikėdami jūsų nuosirdumu, mielieji skaitytojai, „NL“ Valdyba iš anksto yra dėkinga visiems, kurie prisidės prie lietuviško spausdinto žodžio gyvastingumo išelviųje.

„NL“ VALDYBA

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. vakaro.
SKAMBINKITE: 487-5591

toronto

APDOVANOTI LIETUVIAI

Lietuvių Namų Valdybos pirmininkas V. DAUGINIS ir Lietuvių Namų buhalterė A. BYSZKIEWICZ Ontario savanorių darbuotojų išskilmėje apdovanoti 10 ir 5 metų darbuotės ženklukais. Juos įteikė Ontario pilietybės ir kultūros ministerė Susan Fish.

• LN tradiciniame Atvelykio stale – pietuose dalyvavo daugiau kaip 360 asmenų ir džiaugėsi puošniu stalu, gerais valgiais ir gražia programa.

MOTINOS DIENOS PIETŲS

GEGUŽĖS 12 d., sekmadienį, Anapilio Salėje vyks Motinos Dienos pietūs. Jau-nimas atliks šiai progai skirtą programą. Maistą paruoš J. Bubulienė. Pietus rengia Lietuvos Kankinių Parapijos Tarybos jaunų šeimų sekcija.

MOTINA ŠIŲ DIENŲ PROBLEMOSE

Motina, man sūle, tavo veida mena
Motina, man gėlės tavo vardą slėpė
Už tave, mamytė, kas daugiau mylės!

(B. Brazdžionis)

Nors tradicinė šeimos sistema civilizuotojo pasaulio dalyje dar ir šiais laikais vadinama idealia, bet sumodernėjusios sociologijos laikais ji nėra vienintelė, nes šeimos sąvoka keičiasi. Jau daugelis šeimų šiame kontinente sudaroma nepri-pažįstant religinės nei valstybinės santuokos, ir tose sąlygose auginami vaikai. Yra ir „komūnų“, kur gyvena abiejų lyčių žmonės visai palaidai, kaip papuola. Taip pat nemažiau garsinasi ir visokios fanatiškos religijų grupės (Moonies, Jim Jones ir kt.) savitu „komūnų“ gyvenimu ir patraukia palaido gyvenimo šalininkus, kurių gyvenimo būdo, sveiku protu negalima suprasti. Ten auginami vaikai jau vargu ar galės prisitaikyti, patekę į normalią žmonių gyvenimo aplinką.

Nors čia suminėtas gyvenimas nėra šeima vadina-mas, bet jei tenai auginami vaikai, tai kaip tą sambūrį pavadinti?

Lietuvėms, šių dienų jaunoms motinoms, bent daugumoje, šių naujoviškų šeimų kūrimas, jei taip jas galima būtų pavadinti, nėra priimtinas, bet jau yra ir išimčių.

Per 40 metų išelvių gyvenimo šiame žemyne, lietuviškos šeimos sąlygos keitėsi beveik nepastebimai, bet vaikų auklėjimo metodai žengė sparčių tempų, mokyklų ir televizijos fone, net tėvams nepastebint. Tėvai sužinodavo apie tai tik tada, kai jau savo vaiko nepajėgdavo atpažinti. Dabar tas mūsų prieauglis jau savo vaikus auginą, savotiškai, bet reikia džiaugtis, kad jų per daug „nenubyrėjo“ mūsų ne-naudai, palyginant su vietiniu gyvenimu.

Neigiama įtaka augančiam žmogui neišvengiama, kadangi mes savų mokyklų neturime pilnam vaikų auklėjimui. Atrodo, kad vakarų pasaulį pradėjo dengti kažkoks juodas angelas savo nuodinais sparnais ir taip slopina, kad būtų galutinai kapitu-liuota. Čia pavienė motina bejėgė, nors ji būtų geriau-

sių norų. Motinos pareigos, nei šioje laisvoje auklėjimo sistemoje nesumažėjo, tik daugeliu atveju pasikeitė.

Šeimose atsirado dar viena naujovė, kuri paliečia ir lietuvių – tai rasiškai mišrios šeimos. Kai kurios lietuvaivės tokius kūdikius paliko auginti savo motinoms, o pačios pasišalino. Sunku suprasti, kad jos nežinojo nei savo biologijos, nei galėjo iš anksto įsivaizduoti, kas galėjo įvykti iš tokių draugysčių. Garbė močiutėms, kurios užaugina tuos vaikus ir dar dažnai auklėja juos lietuviškai. Jos nepaiso žmonių kalbų ar priekaištų. Vaikai išmokyti lietuviškai, įjungti į lietuviškas organizacijas (pav., tautinių šokių grupę) ir lanko lietuvių bažnyčias.

Taigi, naujų laikų gyvenimo sukurtose sąlygose motinos pareigos nesumažėjo, bet daugeliu atveju labai pasikeitė. Neaišku, kokia ateitis laukia spalvuotų lietuvių, ar juos močiutės pajėgs ir toliau apsaugoti nuo jiems grėsiančių pavojų, kaip iki šiol ir išlaikyti lietuviškai? Tik ateitis parodys.

Tikra motinos meilė negali dideles kliūtis. Ar tai galima taikyti šių dienų motinoms? Lietuvės, augusios prieš I–II ir II–III D. Karus, dažnai nedatekliuose išugdė ir visai kitą charakterį. Šios jauniosios ir savo vaikus jau skirtingai auginą, pagal laiko madą, dažniausiai patikėdamos juos svetimų globai ir televizijai jau nuo pat lopšio. Ką gi? Prieš jų akis atsivėrė atominis pasaulis su savo „prajovais“.

Dar pokario laikotarpiu galėjome dažniau užtikti literatūros ar filmų, išreiškiančių nesibaigiančią motinos meilę. Prisimenu filmą, kur motina atidavė savas akis apakusiai jaunutei dukrai. Mergaitė sužinojo apie motinos auką tik kai pati pilnai praregėjo ir pamatė aklą savo motiną. Kažin ar tokių motinų dar rastume pasaulyje, ar bent šių laikų romanuose...

Yra sena prancūzų pasaka apie nemirštančią motinos meilę vaikui (gal tai daug nesiriša su realybe, bet matomai turi savo vertę, nes buvo išversta ir į svetimas kalbas).

Sūnus pamilo nedorą moterį. Motina, numatydamą iš to išplaukiančias nelaimės, norėjo jį sulaukyti nuo šios netinkamos draugystės. Toji draugė, sužinojusi jai nepalankią motinos nuomonę, pareikalavo, kad mylimasis atneštų jai motinos širdį, tai ji tada sutiksianti ir toliau jį mylėti.

Sūnus nužudęs motiną ir su jos kruvina širdžia rankoje, skubėdamas pas savo mylimąją – pargriuvo. Tuo metu jis išgirdo pažįstamą balsą: „Sūneli, ar tu nesusi-žėdei?“

Tai buvo motinos širdies balsas – jai rūpėjo sūnaus gerovė ir po mirties.

Graudi pasaka, bet verčia susimąstyti. Tikroji motina myli ne tik geruosius savo vaikus, bet ir bloguosius.

Pasiaukojančios motinos meilės neišgydys jokia filosofija, neišmatuos jokie atominiai pabūklai, neišskaičiuos nei modernių laikų kompiuteriai.

Reikia tikėtis, kad daugumoje jauna, moderni lietuvė motina dar vis remiasi ant

savo motinos vertybių ir ti tradiciniame FOLKARTS FESTIVALIJE, prasidedančiame GEGUŽĖS 17 d., kaip neišvengiamai, ir viskas! Patįsusi reikalą, Folk Arts vadovybė atėjo su pagalba: vel-tui davė salę, apsiima reklamuoti lietuvių „Open House“.

Laimingu sutapimu neseniai mūsų bendruomenė padidėjo keliais stipriais lietuviybės veikėjais, atvykusiais čia gyventi iš kitur. Žada dar pajudėti ir lietuviška jaunoji karta, iki šiol gyvenusi klek ir nuošaliau.

Tai ko mums daugiau reikia?

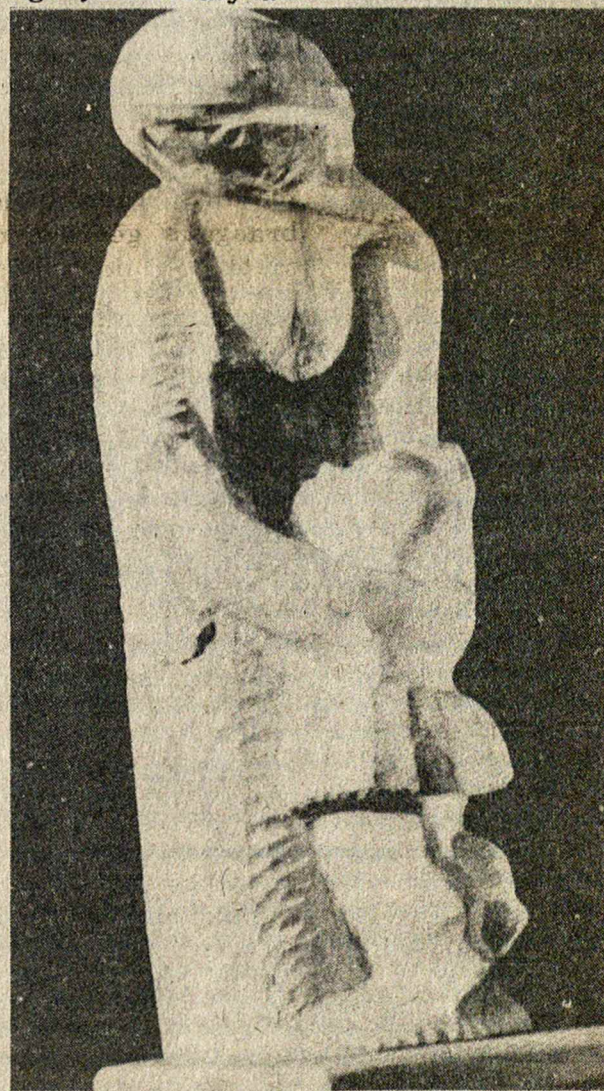
st.catharines

ST. CATHARINES SEKASI!

Buvo laikai, kai St. Catharines lietuvių kolonijoje koncertavo ar pasirodė visi iš eilės geriausi lietuviškojo meno vienetai visoje išelviųje! Kartais didelėje Mar-riton salėje telkėsi netoli 1000 dalyvių. Vyko viso Kanados krašto atstovų suvažiavimas, Jaunimo Kongresas, skautų „džiamborė“ – sąskrydis, ir visa kita.

Faktas yra ir tai, kad lietuviškos veiklos virš 35 metų bėgyje nėra buvę atsikišimo, kad nebūtų išrinkta ar sudaryta Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdyba, kad kadencijos metų bėgyje būtų praleistas bent koks tautinis minėjimas. Jau daug metų, kad ir retėjantys veikėjai, vistiek sugebėjo įtraukti visus lietuvių ir labai čia svarbią tarptautinę veiklą, nes tenka gyventi ir veikti dar ir su kitomis tautybėmis, kurių čia priskaitoma iki 40.

Tas pat bus ir šiemet. Visi tariamė, kad jėgos neskaitlingos, bet nedalyvau-

Dail. DAGYS. Medžio skulptūra: „O tai buvo...“

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 – 231-2661 – 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. – 12 v.p.p.
Narys of "Better Business" Bureau

PATARNAVIMAS – GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

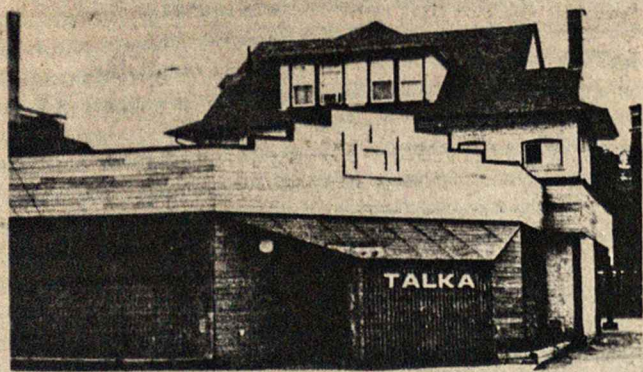
Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.)	6 %
santaukas	7 1/2 %
kasd. palūkan. už sant. 7 %	
term. indėlius 1 m.	10 1/2 %
term. indėlius 3 m.	11 %
reg. pensijų fondo	9 1/4 %
90 dienų indėlius	9 1/2 %
(minimum \$ 5.000)	

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask... 11 1/4 %	
asmenines paskolas 13 %	
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas	
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$ 2.000.	
Nemokama asm. paskolų drauda iki \$ 10.000.	

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. r. iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 12 val. r.

Liepos ir Rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Taigi, praleidę apie 3 valandas, visi skirstėsi į namus, tarę "iki pasimatymo" dar vieną kartą prieš vasaros pradžią gegužės 2 d., tame pačiame "Rambyne".

● ATVELYKYJE, balandžio 14 d., sekmadienį, Hamiltono L. K. Moterų D-ja buvo paruošusi Margučių Parodą Jaunimo Centro salėje. Margučiai buvo išmarginti įvairiomis spalvomis ir meniškai išdėžyti ar išbraižyti gerai patyrusių dekoruotojų. Trijų asmenų teisėjų grupė dekoravimo laimėtojais paskyrė: I- B. Kriaučiūnienę, II-p. Pusdešrienę, III- V. Šeštą - kienę ir IV- A. Paulių. Teisėjais buvo K. Mileris, V. Stanevičienė ir L. Skripkutė.

Z. Pulianauskas

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SPAUDOS BENDROVĖS VISUOTINIS AKCININKŲ SUSIRINKIMAS

"Nepriklausomos Lietuvos" Spaudos Bendrovės visuotinis akcininkų — šerinkų susirinkimas šaukiamas 1985 m. gegužės 26 d. 12 val. p.p. Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 de Seve, Montreal.

Dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo rinkimas
3. Mandatų komisijos rinkimas
4. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas
5. Valdybos pranešimai
6. Revizijos komisijos pranešimas
7. Bendrovės persitvarkymo klausimas
8. Diskusijos dėl pranešimų
9. Valdybos ir revizijos komisijų rinkimai
10. Einamieji reikalai
11. Susirinkimo uždarymas

Visi akcininkai kviečiami dalyvauti. Negalintieji susirinkime dalyvauti, prašomi pasiųsti įgaliojimą kitam akcininkui, kuris susirinkime dalyvaus.

Kvorumui nesusirinkus, po valandos susirinkimas bus laikomas teisėtu.

VALDYBA

ĮGALIOJIMAS

Aš,, gyvenantis,

šiuo įgalioju

mane atstovauti "Nepriklausomos Lietuvos" Spaudos Bendrovės 1985 metų akcininkų (šerinkų) susirinkime.

Turiu akcijas — šerus.

Data Parašas:

● Mūsų VYRŲ OKTETAS išvyko į Hartford'ą, Conn. dainuoti koncertinėje programoje. Muz. A. Stankevičių prie vargonų sekmadienio pamaldose pavadavo Vilija Lukoševičiūtė.

● ČIPKIENĖ Teodora šventė savo vardines dideliame būryje draugų, kurie ją sveikindami, apdovanojo gražiomis dovanomis. Teodora Čipkienė visus pavaišino puikiomis vaišėmis.

● Dr. Vitalija GIRIŪNIENĖ atšventė savo vardines ir 25 metų sukaktį nuo universiteto baigimo.

Vytautas LITVINAS gavo Kanados pilietybę. Susirinkę svečiai sveikino naują Kanados pilietį ir suaktyvininkę Vitaliją. Puikios vaišės užsitiesė iki vėlyvo vakaro. Svečiai abu apdovanojo abu gražiomis dovanomis. Dr. V. Giriūnienė ta proga parodė ir įdomių skaidrių iš savo kelionių po Europą.

Goda Rudinskienė

montreal

VYRŲ OKTETAS SĖKMINGAI KONCERTAVĖS HARTFORDE 1985 BALANDŽIO 27 d.

PRIEKYJE: MUZ. ALEKSANDRAS STANKEVIČIUS

"LITO" METINIAME SUSIRINKIME

(tęsinys)

Patiekus įvairius pranešimus, pristatius balansą, apibūdinus kompiuterinės sistemos darbą, svarstyti einamieji reikalai.

Trys Valdybos nariai baigė savo kadenciją ir buvo pasiūlyti keturi kandidatai. Perrinkti trys buvę nariai: Bruno Bulota, Alma Drešienė ir Algis Kličius.

Aklamacijos būdu į Revizijos Komisiją išrinktas J. Šiaučiulis, į Kredito — J. Adomonis.

Dabar LITO Valdybą sudaro: J. Adomonis, Bruno Bulota, Henry Dauderis, Alma Drešienė, Algis Kličius, Viktoras Rudinskas ir Rūta Pocauskaitė — Rudinskienė.

Revizijos Komisija: Robertas Bernotas, Bronius Staškevičius ir Juozas Šliaušius. Kredito Komisija: Jonas Adomonis, Justas Kibirkštis ir Vincas Piečaitis. Susirinkimo proga buvo paskirta stambesnė parama Montrealio skautam — tams ir Šeštadienei Mokyklai.

Šio visuotinio susirinkimo proga LITAS gavo sveikinimą, pagiriantį už gerą tvarkymąsi, iš Bankų Federacijos. Prisiminus pradžią — pirmieji indėliai 392 doleriai — džiugu visiems, dabar žvelgiantiems į LITO veiklą.

Visi buvo pavaišinti gera šilta vakariene.

"LITO" VEDĖJO PRANĖSIMAS

"Šimet suėjo 30 metų nuo LITO įsteigimo, tai šio susirinkimo proga noriu trumpai paminėti apie LITO praeitį.

Pagrindiniai LITO steigėjai buvo (alfabeto tvarka): Domas JURKUS, Juozas LUKOŠEVIČIUS, J. JUŠKEVIČIUS, A. NORKIŲLIUNAS, Pr. RUDINSKAS ir J. SKUČAS. Jie paruošė kredito unijos įsteigimo memorandumą ir 1955 m. SAUSIO mėn. 15 d. LITO įregistravimas buvo paskelbtas "Quebec Official Gazette".

Steigiamajame LITO susirinkime, įstojo 66 nariai su \$392.00 indėliu.

Nuo įsikūrimo LITAS pergyveno įvairių metų. Pradžioje nevisi pasitikėjo naujai įsteigta kredito unija ir nenorėjo dėti sunkiai uždirbtų dolerių. Pirmųjų metų aktyvas pasiekė tik \$25.444. — Bet palengva LITAS įsigijo lietuvių tarpe pasitikėjimą, įtvirtino šaknis ir pradėjo sėkmingai augti.

Kaip matome iš esamų rezultatų, per paskutinius metus LITAS sparčiai augo ir augimas ypač pasireiškia 1983 ir 1984 metais. Šiuo metu aktyvas jau pasiekė 14 ir 1/4 milijono dolerių. Iš Federacijai priklausančių 157 kredito unių LITAS yra 11-toje vietoje didumu ir antroje vietoje santaupų vidurkiu per nari.

Malonu didžiulotis, kad LITAS sparčiai auga, bet turime nepamiršti, kad pelnas turi būti pirmoje vietoje. Augti yra lengviau, bet augti ir daryti pelną yra svarbiau ir sunkiau atsiiekiami. Rezultatai rodo, kad atsiiekiami abiejų, ir kad LITO atsargos rezervas vis didėja. Šiuo metu jau turime \$400,000 plus \$63,500 nepaskirstyto pelno už 1984 metus.

Taip, pelnas geras atsarga nemaža, bet pažvelgus į Kanados centrinio banko nustatomus procentus per paskutinius kelius metus mes matome, kad pastovumo nėra. Todėl mes turime būti atsargūs su išlaidomis, turime stengtis dar daugiau išauginti rezervą. LITO rezervas turėtų pasiekti 4-5% aktyvo.

Šiais finansiniais sunkiais laikais būtų nepatartina operuoti be pelno, arba, jį padarius, lengvai išdalinti.

Aš dėkingas Jums, nariai, už pasitikėjimą, tarnautojams už ypatingai gerai atliktą darbą ir Valdybai bei komisijoms už gražų bendradarbiavimą.

MŪSŲ VISŲ TIKSLAS TURI BŪTI VIENODAS — KAD IŠAUGINTUM DIDELĮ IR FINANSINIAI PAJĖGŲ "LITĄ".

hamilton

SENJORŲ VELYKINIS SUSIRINKIMAS

Balandžio 11 d. popietėje senjorų klubo nariai vėl buvo susirinkę RAMBYNO patalpose klubo reikalams aptarti ir velykinių švenčių nuotakomis praleisti laiką savo draugystėje.

Klubo pirm. K. Mikšys sustabdęs už stalų sėdinčiųjų garsėjančius pokalbius, atidarė susirinkimą.

Paminėjęs tik nesenai mirusį klubo narį K. Kvedarą, paparašė jį pagerbti atsistojimu. Perskaityta dienotvarkė buvo priimta be pataisų. Klubo sekretoriaus A. Mingėlos paruoštas ir perskaitytas praeito susirinkimo protokolai, taip pat priimtas be pataisų. Pagaliau ir visi kiti dienotvarkės punktai nariuose nesukėlė jokių klausimų — buvo priimti be pataisų. Toliau, kelionių vadovas p. Navickas pranešė, kad ekskursija Ottawa įvyks gegužės 23 d., ketvirtadienį. Vykstama nuo Jaunimo Centro salės 5 val. ryto. /Anksčiau buvo minėta, kad išvyksime gegužės 21 d. Pakeitimas įvyko dėl papildomo ryšio su nakvynei numatyto moteliu/.

Uždaręs susirinkimo oficialiąją dalį, pirmininkas kvietė pasirinkti margučių ir pasivaišinti gausiai paruoštais patiekalais specialiai šiam susirinkimui ir gyvenanti 4 dienas pavėluotom Velykom. Kita dalis dekoruotų margučių čia esanti skirta parodai, už kuriuos jų dekoruotojams bus išsiųsti skiriamos dovanos 3-jų teisėjų grupės.

Po šio pranešimo visi rinkosi margučius ir savo lėkštes pildėsi užkandžiais. Valgytojai dar buvo vaišina — mi apelsinų sunka, o norintiems dar buvo pridėta ir stipresnio skystimėlio.

Kavutės metas buvo taip pat gana turtingas įvairiais pyragais ir pyragaičiais. Mat dar prieš susirinkimą, klubo valdybos nariai buvo pasižadėję kiekvienas atnešti po pyragą ar bulką. Kas ir buvo padaryta. Dekoruosius margučius daugiausiai parūpino moterys. Šalia viso to, klubo narys M. Juodis šiemis pietums padovanojo butelį brangaus gėrimo, o P. Lauskas 10 dol. pinigais.

Vaišėms įpusėjus, klubo p-kas paskelbė margučių dekoravimo laimėtojus. Štai jie: I- p. Pusdešrienė, II- p. Lukošienė, III- p. Petraitienė, IV- p. Aleksienė ir V- p. Ikasala. Kaip matome, gabiomis pasirodė net 4 moterys ir tik vienas vyras. Sveikinam. Kiekvienam laimėtojui buvo paskirta A. Gaillušio knyga, kurias parūpino iš Amerikos pirm. K. Mikšys.

Šis Velykinis susirinkimas praėjo gražiai ir skaitlingas nariais — dalyvavo apie 70 asmenų. Vaišių stalas buvo turtingas ir gerai tvarkomas, ir jau ne pirmą kartą, klubo ir Valdybos narės p. Mačiulaitienės. Šios rūšies išpareigojimas gana didelis ir sunkus. Gražu, kad vis randasi ponų jai padėti. Taip buvo ir šį kartą. Buvo ir ponų, kurios atnešė pagaminusias savo pyragaičius ir dekoruotų margučių, tačiau nepavyko sužinoti jų pavardžių ir todėl negaliu čia jų visų suminėti.

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIĐŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

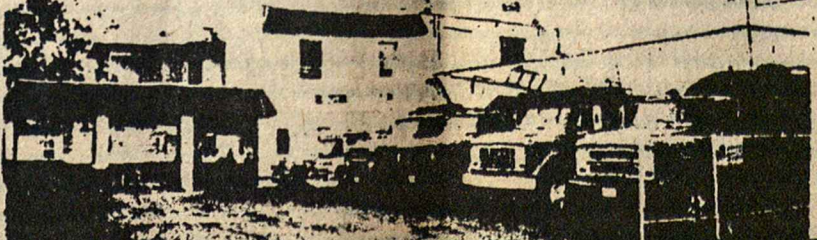
7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir priimanomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

23 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Verdun, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

montreal

MERGAIČIŲ CHORAS * PAVASARIS *
KVIEČIA !
**PENKMETI-
KONCERTA**

gegužės 4, šeštadienį, 7.30 val. vakaro,

Aušros Vartų parapijos salėje

PROGRAMOJE: Sol. Gina ČAPKAUSKIENĖ

* RAMUNĖLĖS * AIDAS * PAVASARIS *

- PUKIOS VAIŠĖS
- GERAS ORKESTRAS
- LOTERIJA

Įėjimas suaugusiems \$10.00
jaunimui \$ 5.00

RENGĖJAI

• MOTINOS DIENOS minėjimas vyks AV Parapijos salėje GEGUŽĖS mėn. 12 d., po 11 val. pamaldų. Dalyvaus mūsų Šeštadieninės Mokyklos mokiniai.

Jau eilę metų mūsų jaunieji mokiniai gražiai pasirodo programose.

• PAVASARIO penkmetiniame koncerte dalyvaus dirigantai ir muzikai: Mme Madalesine ROCH, Jonas GOVĖDAS, Rūta ŠIŪLYTĖ-KLIČIENĖ, Loretta LUKŠAITĖ.

• Danutė /RUDZEVIČIŪTĖ/ ir Edis BRIKIAI susilaukė pirmo magimio sūnelio. Jaunuosius tėvus ir jų gimines, buvusius montrealiečius, dabar - otaviškius - sveikiname.

Vaikaičių džiaugiasi Bronė Rudzevičienė, Regina ir Petras Brikliai.

• O. Norkeliūnienės seseriai ir Alberto ir Julijos tetai NELLIĖ NOMEIKIENĖ mirus, Jos prisiminimui Aldona Paukštaitienė "Nepriklausomai Lietuvai" paaukojo \$25. Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

Pildau pajamų mokesčių formas, Fed. ir Prov. INCOME TAX RETURNS

Laima Skučaitė-Rutkauskienė
Tel: 697-3846

Dr. J. MALISKA

D. D. S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D. D. S.

Dantų gydytojas - chirurgas
8606 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4658

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.

Šeštadieniais: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.

Sekmadieniais: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.

GREITAS, NEKAINUJANTIS PRISTATYMAS

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.I.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220

Montreal, P.Q. H3B 2G2

Tel: (514) 871-1430

DĖMESIO "LITO" NARIAMS:

• Atkreipkite dėmesį, kad P.O. GEGUŽĖS mėn. 12 d. LITAS sekmadieniais NEDIRBS.

Sekmadinių darbai prasidės vėl spalio mėn. 20 d.

• NORINTIEJI padaryti DEPOZITUS p.o. LITO darbo valandų, prašomi naudotis "NIGHT DEPOSIT" dėže. Tai yra vidurinis skyrius su užrašu "ENVELOPES".

Apatinis skyrius yra tik laiškas ir jį prašome NEDĖTI DEPOZITŲ.

PADĖKA

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPAI IR PIRMININKUI

AUGUSTINUI MYLEI REIŠKIU NUOŠIRDŽIA PADĖKA

UŽ TOKĮ GARBINGĄ IR IŠKILMINGĄ PALYDĖJIMĄ

JULIJOS JUKONIENĖS Į AMŽINĄ POILSIO VIETĄ.

DĖKOJU VISIEMS ŠAULIAMS, JOS DRAUGAMS IR

PRIETELIAMS, KURIE LANKĖ JĄ LIGONINĖJE IR

SUTEIKĖ JAI PAGUDĄ SUNKIOSE LIGOS VALANDOSE.

TAIP PAT N. PR. MARIJOS SESELĖMS UŽ JŲ MALDAS.

YPATINGĄ PADĖKĄ REIŠKIU ANTANINAI PETRAITYTEI

IR IGNUI PETRAUSKUI UŽ JŲ NUOŠIRDUMĄ IR

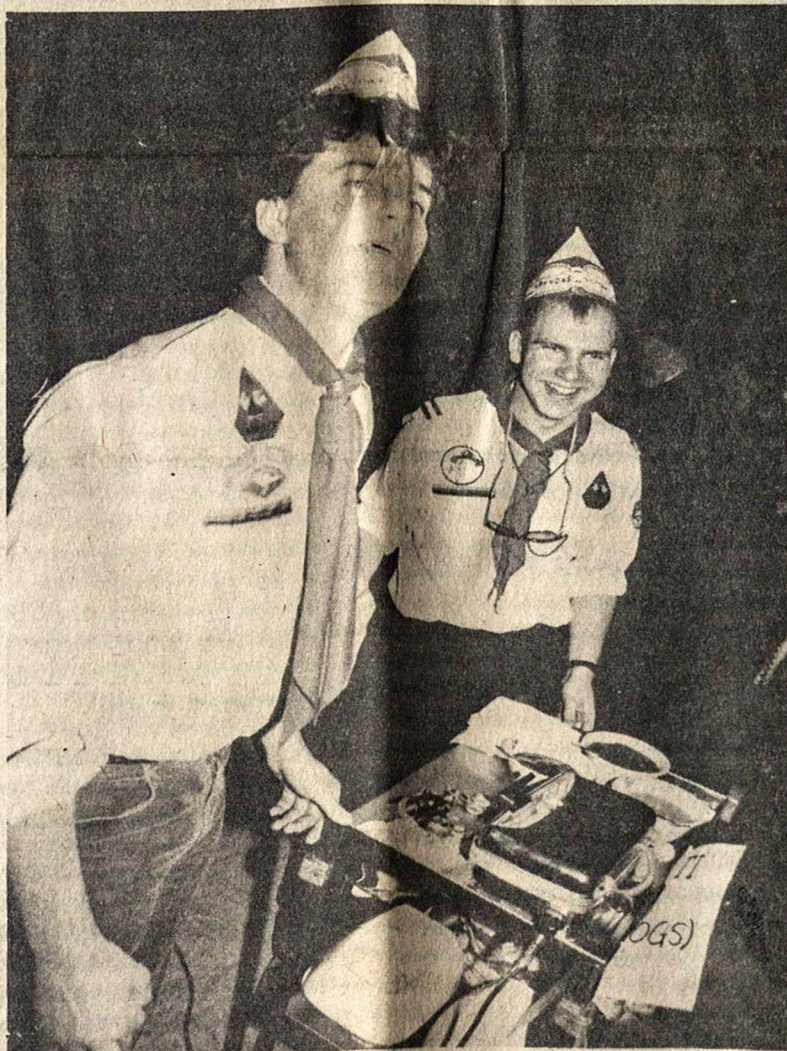
NUOLATINĘ PAGALBĄ MANO MAMYTEI PER EILĘ

METŲ JAI SERGANT -

SU NUOŠIRDŽIA PADĖKA:

ROMA VALINSKIENĖ

Nuotrauka R. Otto.

R. Staškevičius ir P. Murauskas vaišina svečius karštomis dešrelėmis 1985 metų Kaziuko Mugėje Aušros Vartų parapijos salėje.

LITAS

**MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1475 De Seve St., Montreal, P.Q. H4E 2A8 Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA	
CERTIFIKATUS min. \$ 1,000,00		PASKOLAS:	
1 metų	9 1/2 %	NEKILNOJAMO	
TERMINUOTUS INDĖLIUS		TURTO IR	
1 metų	9 1/4 %	ASMENINĖS	
180-364 d.	9 %	PASKOLOS	
120-179 d.	8 3/4 %	MIRTIES	
30-119 d.	8 1/4 %	ATVEJU	
TRUMPALAIKIUS INDĖLIUS		DRAUDŽIAMOS	
už \$ 20,000 ar daugiau		IKI \$ 10,000	
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS			
specialios	6 1/2 %		
su draudimu	6 1/4 %		
kasdieninės	6 %		
ČEKIŲ SĄSKAITOS	5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antradi. Treč. 9:00 - 3:00	
Ketvirtadieniais 12:00 - 8:00	4:00 - 8:00
Penktadieniais 10:00 - 6:00	2:00 - 6:00
Sekmadieniais nuo SPALIO 15 iki GEGUŽĖS 15 d. abiejose parapijos salėse dirbama nuo 10:30 - 12:30 v.l.	

Maurice Kaplan
Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdėliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N 1R1

Tel. Business: 273-9181 ; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482 - 0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS !

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ.
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

**TONY
PHOTO
STUDIO**

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALIUMINIJAUS DŪRYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALIUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que. H2A 2A5

Telefonas: 721-9496